

BIALSKI PRZEGLĄD AKADEMICKI

CZASOPISMO PAŃSTWOWEJ SZKOŁY WYŻSZEJ IM. PAPIEŻA JANA PAWŁA II W BIAŁEJ PODLASKIEJ

NR 15 - GRUDZIEŃ 2013

ISSN 2081-6324

Senat Akademicki PSW podczas uroczystej Inauguracji
Roku Akademickiego 2013/2014

Drodzy Studenci, Pracownicy i Przyjaciele

W przededniu szczególnego w naszej tradycji świąt okresu Bożego Narodzenia pragnę złożyć wszystkim serdeczne życzenia radości, ciepła i optymizmu oraz zadowolenia i sukcesów z podejmowanych wyzwań.

Zbliżający się Nowy Rok to czas podsumowań i refleksji, ciepła, optymizmu oraz zadowolenia. Mam więc satysfakcję podzielenia się z Państwem sukcesami i najważniejszymi wydarzeniami z życia uczelni.

Kolejny rok akademicki to czas podejmowania wielu nowych wyzwań. 3400 studentów rozpoczęło naukę w nowej strukturze z dwoma Wydziałami. Po raz pierwszy w historii uczelni obok stanowisk rektorskich pojawiły się stanowiska dziekanów. Wśród braci studenckiej z radością witamy wszystkich nowych studentów, a szczególnie młodzież z zagranicy głównie z Białorusi i Ukrainy oraz Litwy i Łotwy. Po raz kolejny studiują u nas również studenci z Turcji. Pragnę w tym miejscu życzyć wszystkim studentom przyjemnego studiowania na naszej uczelni. Niech czas studiów będzie okresem wyťažonej pracy i zdobywania wiedzy, ale również czasem młodzieńczego poznawania uroków życia.

Niewątpliwym sukcesem naszej uczelni jest zajęcie pierwszego miejsca wśród państwowych szkół wyższych w statystykach rekrutacyjnych rankingu opublikowanego przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jest to dla nas bardzo ważna informacja, która z jednej strony daje ogromną satysfakcję z dobrze wykonanej pracy, a z drugiej strony mobilizuje nas do dalszego wysiłku. Sukces jest efektem wielu działań podejmowanych przez kierownictwo uczelni. Przypominam tutaj innowacyjne rozwiązanie jakie zostało skierowane do wszystkich studentów studiów stacjonarnych w postaci sfinansowania im kosztów przejazdu komunikacją miejską.

Ciągle wzbogacamy ofertę edukacyjną uczelni. W lutym 2014 rozpoczniemy kształcenie na czwartym już kierunku studiów magisterskich – pielęgniarstwo, a od nowego roku studenci będą mogli się kształcić na kierunku inżynieria geologiczna. Nasze plany dotyczące uzyskania uprawnień doktoryzowania w naukach o zdrowiu to już nie tylko marzenia, ale realna rzeczywistość.

Ciągle dążymy do polepszenia bazy dydaktycznej i sportowo-rekreacyjnej. Młodzież

może kształcić się w komfortowych warunkach w salach i aulach wyposażonych w nowoczesny sprzęt. W październiku 2014 r. oddamy do użytku długo oczekiwana halę sportową. W budowie jest kolejne Centrum Badawcze EKO-AGRO-TECH, w którym zaplanowano badania z obszarów rolnictwa, geologii, fizyki budowli, mechaniki i budowy maszyn. Centra badawcze będą wyposażone w aparaturę i sprzęt najwyższej światowej jakości, a niektóre urządzenia są unikatowe w skali kraju. Zakończenie budowy planowane jest na wrzesień 2014 r.

Wszystkim pracownikom składam gorące podziękowania za trud i pracę wykonaną w kończącym się roku. Życzę wszystkim spełnienia marzeń, realizacji planów życiowych oraz wielu sukcesów w życiu rodzinnym i zawodowym. Nasze wspólne wysiłki przybliżają nas do utworzenia Akademii Białskiej. Życzę więc wytrwałości i skuteczności podejmowanych działań, tak aby nasze wspólne marzenia zamieniły się w rzeczywistość.

Życzę wszystkim Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz Szczęśliwego Nowego Roku.

*prof. zw. dr hab. Józef Bergier
Rektor PSW*

Drodzy Czytelnicy!

Kolejny – piętnasty już numer Białskiego Przeglądu Akademickiego trafia w Państwa ręce w okresie świąteczno-noworocznym. To szczególny czas – z jednej strony czas zadumy i spojrzenia wstecz na ten kończący się rok, z drugiej zaś jest to moment snucia marzeń i planów na nowy, nieznany 2014 rok. To właśnie teraz myślimy o tym co zrobiliśmy, a czego jeszcze nie zdążyliśmy dokonać. Co udało nam się osiągnąć, a co trzeba będzie przełożyć na kolejny rok. My również ze swojej strony, oglądamy się za siebie i dokonujemy podsumowań wydarzeń z ostatnich trzech miesięcy funkcjonowania naszej uczelni.

W bieżącym numerze opisujemy wyjątkowo ważne wydarzenie w życiu Uczelni – kolejną już XIV Inaugurację Roku Akademickiego. Prezentujemy obszernie streszczenie Wykładu Inauguracyjnego Dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych prof. zw. dra hab. Jerzego Nitychoruka, publikujemy przemówienia Rektorów PSW – ustępującego prof. zw. dra hab. Mieczysława Adamowicza, oraz obecnego – prof. zw. dra hab. Józefa Bergiera.

W numerze znajdują Państwo również szczegółowe relacje z innych wydarzeń uczelnianych: Wojewódzkiego Konkursu Ekonomicznego „Przedsiębiorczość tu i teraz” pod patronatem JM Rektora PSW prof. zw. dra hab. Józefa Bergiera i Pani poseł Magdaleny Gąsior-Marek, relację z wyjazdu studentów II roku studiów magisterskich Zdrowie Publiczne wraz z opiekun dr nauk. med. Anną Ślifirczyk do miejscowości Kruszyniany w ramach zajęć z przedmiotu „Problemy Wielokulturowości w Medycynie”, dużo miejsca poświęcamy również I Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Medycyna ratunkowa i służba ratownicza w sytuacjach zagrożenia życia”.

W dziale „Podróże” i „Esej naukowy” prezentujemy treść wykładu, jaki wygłosił prof. dr hab. Vicente Marino Castaneda Chavez na Wydziale Nauk Ekonomicznych SGGW w dn. 4.10.2013 r., zamieszczamy także interesujące opracowanie prof. Mirosławy Wesołowskiej-Janczarek pt. „Doświadczalność rolnicze w Polsce i jego związek ze statystyką matematyczną”.

Z tego numeru dowiedzą się Państwo także o Szkole Języka Polskiego dla młodzieży pochodzenia polskiego z Białorusi i Ukrainy, przekazujemy garść informacji z Senatu Uczelni, prezentujemy również bogate kalendarium wydarzeń uczelnianych z ostatniego kwartału.

Zapraszamy do lektury!

Spis treści

Inauguracja Roku Akademickiego	2
• Wystąpienie Inauguracyjne Rektora PSW	4
• Wystąpienie ustępującego Rektora	6
• Streszczenie Wykładu Inauguracyjnego	8
Konkurs Ekonomiczny PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ TU I TERAZ	12
Kalendarium	13
Z Prac Senatu Akademickiego	16
Wystawa Wojsko Polskie w misjach międzynarodowych	18
Roczna Szkoła Języka Polskiego	20
Esej naukowy	24
Biblioteka poleca	27
O UTW	28
Bogaty chłopak	30
Dodatek studencki	33
Podróże	36
Konferencje naukowe	40

Białski Przegląd Akademicki
Nr XV Grudzień 2013
ISSN: 2081-6324

Białski Przegląd Akademicki jest czasopismem informacyjnym, wydawanym przez PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, skierowanym do pracowników i studentów uczelni oraz adresatów zewnętrznych.

Nadzór programowy i redakcyjny
prof. zw. dr hab. dr h.c. Mieczysław Adamowicz

Redakcja:
mgr Piotr Szymczuk, mgr Agnieszka Filipiuk

Korekta
mgr Piotr Szymczuk, mgr Agnieszka Filipiuk

Zdjęcia nieoznaczone inaczej: archiwum PSW

Skład i druk: Drukarnia Laser-Graf, tel. 24 366 88 82

Adres redakcji

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej
Sekcja Nauki i Wydawnictw
21-500 Biała Podlaska, ul. Sidorska 95/97, pok. 334
tel. 83 344 99 63, 83 344 99 00 wew. 271
e-mail: p.szymczuk@pswbp.pl, a.filipiuk@pswbp.pl

Wydawca

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Wszelkie prawa zastrzeżone

Autorzy publikacji nie otrzymują honorariów oraz akceptują jednoczesne ukazanie się artykułów na łamach „BPA” i w Internecie. Redakcja zastrzega sobie prawo do dokonywania skrótów, zmian tytułów i redagowania tekstów dostarczonych w celu publikacji. Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych i nie odpowiada za treść zamieszczanych reklam oraz ogłoszeń.

INAUGURACJA ROK

Studenci oraz pracownicy Państwowej Szkoły Wyższej uroczystość rozpoczęli nowy rok akademicki. Uroczysta – XIV już Inauguracja Roku Akademickiego 2013/2014 odbyła się 2 października 2013 roku. Tradycyjnie, uroczystość rozpoczęła się Mszą świętą w intencji studentów i pracowników PSW w kościele pw. Chrystusa Miłosiernego.

Główna część Inauguracji rozpoczęła się o godzinie 11.00. Rektor PSW, prof. zw. dr hab. Józef Bergier powitał zaproszonych gości, pracowników PSW, oraz przybyłych po raz pierwszy na inaugurację studentów I roku. Podczas przemówienia Rektor odebrał z rąk ustępującego Rektora prof. zw. dr hab. dra h.c. Mieczysława Adamowicza berło – symbol władzy rektorskiej. To swoista tradycja białskiej PSW, praktykowana w niewielu innych uczelniach, że odchodzący Rektor przekazuje insygnia władzy nad uczelnią swojemu następcy. Tak też było i podczas tego wydarzenia. Były Rektor PSW **prof. Mieczysław Adamowicz** przekazał berło nowemu Rektorowi prof. **Józefowi Bergierowi**. Następnie prof. Adamowicz wygłosił okolicznościowe przemówienie. Podsumowując swoją 4-letnią kadencję, mówił o sukcesach jakie przypadły mu w udziale w trakcie sprawowania przez niego władzy, m.in. aktywne włączanie osób i instytucji, które współpracowały z uczelnią, poszerzenie działalności naukowo-badawczej, powstanie nowych obiektów, powiększenie kadry wykładowców, oraz rozwój nowych kierunków kształcenia. „*Przejmując przed czterema laty berło Uczelni z rąk prof. Józefa Bergiera, założyciela i dziewięcioletniego Rektora PSW, odczuwałem ciężar odpowiedzialności podjętego zadania. Dziś mam wewnętrzne przekonanie, że wypełniłem powierzoną mi zaszczytną misję*” (Pełną treść wystąpienia publikujemy na stronie 6). Następnie nowy Rektor zwrócił się do społeczności akademickiej, podkreślając znaczenie i ogrom dokonań swojego poprzednika i wszystkich współpracujących z nim osób oraz zarysowując najistotniejsze

cele swojej rozpoczynającej się pracy na stanowisku Rektora. „*Głęboko wierzę, że przez trudny okres niżej demograficznego, który według oficjalnych danych trwać będzie jeszcze 10 lat, uda nam się dobrze przejść, czego życzę szczególnie braci studenckiej, kadrze naukowo-dydaktycznej i administracyjnej, a także naszemu miastu.*” (pełną treść wystąpienia publikujemy na stronach 4-5).

Swoje wystąpienia przygotowała również p. Anna Us, przedstawicielka Samorządu Studenckiego oraz p. Oksana Poliatchik z Ukrainy, przedstawicielka studentów obcokrajowców.

Na tak ważnym wydarzeniu w życiu Uczelni nie mogło zabraknąć wielu znamienitych gości. Uroczystość swoją obecnością zaszczytili przedstawiciele władz, samorządów, służb i uczelni współpracujących. Obecni byli posłowie: **Adam Abramowicz** i **Jerzy Franciszek Stefaniuk**, **Sławomir Sosnowski** – marszałek województwa lubelskiego, **Artur Nitek** – kierownik Delegatury Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białej Podlaskiej, **Andrzej Czapski** – Prezydent Miasta Biała Podlaska, **Tadeusz Łazowski** – Starosta Białski, **Mikołaj Krzyżanowski** – kierownik Polonii w Dniepropietrowsku na Ukrainie, insp. **Dariusz Szkodziński** – Komendant Miejski Policji w Białej Podlaskiej, st. bryg. **Zbigniew Łaziuk** – komendant Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej, mł. insp. **Jarosław Zozula** – Naczelnik Urzędu Celnego w Białej Podlaskiej, mjr **Marian Kodym** – Szef Wydziału Rekrutacji Wojskowej Komendy Uzupełnień w Białej Podlaskiej.

Po raz kolejny przyznano nagrody „Zasłużony dla PSW, w uznaniu za wyjątkowy wkład w rozwój Uczelni i umacnianie jej prestiżu. W tym roku wyróżniono:

1. Krzysztofa Hetmana – Marszałka Województwa Lubelskiego;
2. Sławomira Sosnowskiego – V-ce Marszałka Województwa Lubelskiego;
3. prof. dr hab. Romana Lewickiego – Wieloletniego Dyrektora Instytutu Neofilologii, kierownika Zakładu Języka Rosyjskiego;
4. mgr Iwonę Antonowicz – wieloletniego pracownika, starszego specjalistę w zakresie prac ekonomicznych w latach 2000-2013;
5. mgr Barbarę Bąk – długoletnią Dyrektorkę Kredyt Bank o/Biała Podlaska;
6. mgr Jerzego Jaworskiego – Prezesa Przedsiębiorstwa SAS w Białej Podlaskiej.

W tym roku przyznano również odznaczenia państwowe, i tak: Zgodnie z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadaniu odznaczeń, za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i działalności dydaktycznej, za zasługi na rzecz rozwoju nauki:

„**Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski**” został odznaczony **prof. zw. dr hab. Józef Bergier**.

Zgodnie z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadaniu odznaczeń, na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, za zasługi na rzecz rozwoju nauki:

„**Złotym Krzyżem Zasługi**” zostali odznaczeni: **prof. nadzw. dr hab. inż. Stanisław Bogdan Fic** oraz **mgr inż. Leszek Władysław Petruczenko**.

Zgodnie z Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadaniu odznaczeń na wniosek Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej:

„Medalem Złotym za Długoletnią Służbę” została odznaczona **Jolanta Maria Piesta**.

„Medalem Srebrnym za Długoletnią Służbę” zostali odznaczeni: **mgr Marta Teresa Chaliburda, dr Izabela Krystyna Dąbrowska, Małgorzata Jarosz, Zbigniew Bernard Głuchowski, Marzena Anna Laszuk, mgr Małgorzata Anna Parafiniuk, doc. dr Marian Jan Stelmach, mgr Iwona Zofia Wińska**.

„Medalem Brązowym za Długoletnią Służbę” zostali odznaczeni: **mgr Adam Rajmund Chodziński, mgr Katarzyna Cyran, mgr Patrycja Monika Hołownia, dr Anna Jakubowicz, mgr Edyta Kozłowska, mgr inż. Małgorzata Anna Łojewska-Tarasiuk, Krystyna Romaniuk, dr inż. Agnieszka Smarzewska, mgr Dorota Edyta Wróblewska, mgr Beata Teresa Zdolska**.

„MEDALEM KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ” za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania została odznaczona Pani dr **Dorota Marzena Tomczyszyn**.

Jak co roku, wyróżnienia otrzymali również absolwenci, którzy uzyskali najwyższe średnie z całego okresu studiów. Pamiątkowe dyplomy i nagrody pieniężne otrzymali:

p. **Anna Maksymiuk** – Filologia, specjalność: język angielski;

p. **Anna Stypa** – Turystyka i Rekreacja, studia licencjackie;

p. **Małgorzata Nabożna** – Turystyka i Rekreacja, studia magisterskie;

p. **Magdalena Cieślikowska** – Socjologia;

p. **Beata Bylina** – Pedagogika;

p. **Dominika Sobolewska** – Zarządzanie;

p. **Ewa Wolna** – Zdrowie Publiczne, studia licencjackie;

p. **Agata Lipko** – Zdrowie Publiczne, studia magisterskie;

p. **Damian Rykowski** – Informatyka;

p. **Magdalena Us** – Rolnictwo;

p. **Anna Chalimoniuk** – Pielęgniarstwo

p. **Paweł Piszcz** – Ratownictwo Medyczne

Fundatorami tegorocznych nagród byli: p. Ewa Magier – Prezes AUTOSFERA Biała Podlaska, p. Paweł Domański – Prezes Zarządu Przedsiębiorstwa PETRODOM Sp. z o.o., p. Zenon Laszuk – Prezes Rady Nadzorczej „RAPID” Biała Podlaska, p. Andrzej Kabat – Dyrektor I Oddziału PKO S.A. w Białej Podlaskiej, p. Eugeniusz Izdebski – Prezes Firmy BUDOMEX, p. Jerzy Bielecki – Właściciel Firmy JB Multimedia, p. Marek Goździółko – Dyrektor BNP Paribas Bank Polska S.A. Oddział w Białej Podlaskiej, p. Barbara Bąk – Dyrektor I Oddziału Banku Zachodniego WBK w Białej Podlaskiej.

Nagrodzeni zostali również absolwenci, którzy napisali najlepsze prace dyplomowe. Na poszczególnych kierunkach były to następujące osoby:

Turystyka i Rekreacja studia I stopnia:

p. **Aleksandra Wąsik**

Turystyka i Rekreacja studia II stopnia:

p. **Anna Tarkowska**

Pedagogika: p. **Marcin Prudaczuk**

Zarządzanie: p. **Wojciech Gałęcki**

Filologia, specjalność: język angielski:

p. **Anna Maksymiuk**

Filologia, specjalność: język rosyjski:

p. **Maria Tomaszewska**

Socjologia: p. **Magdalena Cieślikowska**

Rolnictwo: p. **Magdalena Us**

Informatyka: p. **Mateusz Rozwadowski**.

Wyjątkowym punktem każdej Inauguracji jest immatrykulacja studentów I roku, którzy uzyskali najwyższe lokaty w postępowaniu rekrutacyjnym na poszczególnych kierun-

kach. W tym roku najwyższe średnie uzyskali: **na Wydziale Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych:**

FILOLOGIA – Ewelina Parafirska

PEDAGOGIKA – Agnieszka Derlikiewicz

PIELEGNIARSTWO – Aleksandra Łukaszuk

RATOWNICTWO MEDYCZNE – Mateusz Jeziorek

TURYSTYKA I REKREACJA studia I stopnia – Chunichina Katerina

TURYSTYKA I REKREACJA studia II stopnia – Karolina Zdolska

ZDROWIE PUBLICZNE studia I stopnia – Dominika Kamecka

ZDROWIE PUBLICZNE studia II stopnia – Emilia Komorowska

FIZJOTERAPIA – Beata Pietraszuk

na Wydziale Nauk Ekonomicznych i Technicznych:

BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE – Dominika Klonowska

BUDOWNICTWO – Adrianna Miękus

EKONOMIA studia I stopnia – Grzegorz Chodzyński

EKONOMIA studia II stopnia – Magdalena Weresa

FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ – Jowita Przybysz

GOSPODARKA PRZESTRZENNA – Piotr Domański

INFORMATYKA – Cezary Karabela

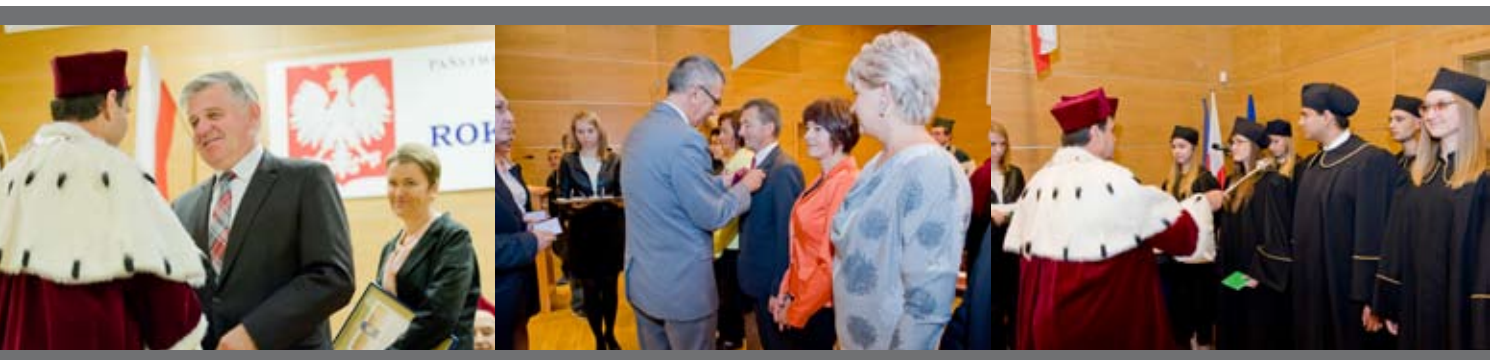
MECHANIKA I BUDOWA MASZYN – Dorota Błaszczak

ROLNICTWO – Joanna Tyszevska

ZARZADZANIE – Anastazja Kamejsa

Wykład inauguracyjny nt. „Czy mamy wpływ na zmianę klimatu?” wygłosił prof. Jerzy Nitychoruk – Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych, a zwieńczeniem uroczystej inauguracji był koncert pt. „Inspiracje Saksofonowe” w wykonaniu p. Radosława Żyły oraz Małgorzaty Okułowicz-Żyły.

*Piotr Szymczuk
Seksja Nauki i Wydawnictwo*

Wystąpienie Inauguracyjne Rektora PSW prof. zw. dra hab. Józefa Bergiera

Jego Magnificencje, Szanowni Państwo,

Rok akademicki 2013/2014 to czas czwartej kadencji w niedługiej historii uczelni. Dzisiaj uroczystość to okazja przywitania wielu znakomitych gości.

Witam

- przedstawicieli duchowieństwa: księdza infulata Antoniego Laszuka oraz Duszpasterza Akademickiego parafii prawosławnej księdza Marcina Gościka,

Witam

- Prorektora do spraw studenckich Politechniki Lubelskiej prof. Andrzeja Wac – Włodarczyka,

Witam

- Dyrektora ds. nauki Instytutu Medycyny Wsi w Lublinie prof. Jerzego Zagórskiego,

Witam

- Posłów na Sejm RP pana Adama Abramowicza oraz pana Franciszka Stefaniuka,

Witam

- Przedstawiciela Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Brześciu Panią Annę Domską-Łuczak,

Witam

- Wicemarszałka naszego województwa pana Sławomira Sosnowskiego,

Witam

- Kierownika Delegatury Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie pana Artura Nitka,

Witam

-Prezydenta naszego miasta pana Andrzeja Czapskiego i I Zastępcę Prezydenta pana Waldemara Godlewskiego,

Witam

-Starostę powiatu bialskiego pana Tadeusza Łazowskiego,

Witam

Burmistrza Miasta Terespol Pana Jacka Danieluka i Wójta Gminy Rokitno Pana Jacka Szewczuka,

Witam delegację z Dniepropietrowska pod przewodnictwem Kierownika Rady Starszych polonii dniepropietrowskiego województwa – Pana Mikołaja Krzyżanowskiego,

Witam

- Dyrektora klubu sportowego Państwowego

Uniwersytetu Baranowickiego w Baranowiczach – Pana Aleksandra Szejko,

Witam przedstawicieli służb mundurowych z którymi współpracuje nasz kierunek bezpieczeństwa narodowe:

Komendanta Policji w Białej Podl. – inspektora Dariusza Szkodzińskiego,

Komendanta Staży Granicznej w Białej Podl. – majora Wojciecha Rogowskiego,

Komendanta Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej – starszego brygadiera Zbigniewa Łaziuka,

Naczelnika Urzędu Celnego w Białej Podl. – pana Jarosława Zozulę,

Komendanta Wojskowej Komendy Uzpełnień – majora Mariana Kodyma,

Witam przedstawicieli jednostek oświaty, banków i lokalnej przedsiębiorczości.

Witam licznie zgromadzone media.

Oprócz tak znamienitych gości, którzy zaszczytili nas swoją obecnością, napłynęły listy z gratulacjami od:

- Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – prof. Barbary Kudryckiej

- Ministra Skarbu Państwa – Włodzimierza Karpińskiego,

- Sekretarza Stanu Ministerstwa Edukacji Narodowej – Tadeusza Sławeckiego,

- Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie – prof. Andrzeja Dropa,

- Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego – ks prof. Antoniego Dębińskiego

- Rektora Uniwersytetu Przyrodniczo – Humanistycznego w Siedlcach – prof. Tamary Zacharuk

- Dziekana Wydziału Nauk Ekonomicznych Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie – dr hab. Jarosława Gołębińskiego

- Sekretarza Generalnego AZS – dr Bartłomieja Korpaka

- Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich – prof. Wiesława Banysia

oraz Rektorów z kilku Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych.

Jego Magnificencje, Szanowni Państwo,

Warto podkreślić, iż w minionym roku akademickim pod kierunkiem Pana rektora prof. zw. Mieczysława Adamowicza uczelnia uzyskała 3 lokatę w najbardziej renomowanym rankingu „Rzeczypospolitej” i „Perspektyw” wśród 36 państwowych wyższych szkół zawodowych. Tak wysoka lokata stawia naszą uczelnię, jako coraz lepiej rozpoznawalną nie tylko w regionie, ale także i w kraju.

Zakończony rok akademicki to dalszy rozwój naukowy pracowników w postaci uzyskanych kolejnych 4 stopni doktorskich. Warto podkreślić stały rozwój badań naukowych naszych pracowników, czego efektem jest 151 publikacji w renomowanych podręcznikach i czasopismach krajowych.

Nasi naukowcy publikują także w czasopismach o zasięgu międzynarodowym, czego przykładem jest 8 wydań artykułów na liście filadelfijskiej, najbardziej prestiżowej w świecie nauki.

Uczelnia systematycznie rozwija 3 czasopisma naukowe znajdujące się na liście MNIŚW. Dwa z nich wydawane w języku polskim i angielskim: „Człowiek i Zdrowie” / „Human and Health” oraz „Rozprawy Społeczne”/ Social Dissertations korzystają z dofinansowania ministerstwa. Kolejne czasopismo „Studia Ekonomiczne i Regionalne” notuje stały rozwój.

W minionym roku byliśmy organizatorami 11 konferencji naukowych w tym pięciu międzynarodowych oraz konferencji studenckich kół naukowych.

Wykazane powodzenia naukowe oraz liczba ponad 3 400 studentów z całej Polski w tym przeważającej wielkości z woj. lubelskiego na 18 kierunkach kształcenia skłoniła władze uczelni do utworzenia od tego roku akademickiego nowej struktury organizacyjnej z dwoma Wydziałami. To po raz pierwszy w historii oprócz stanowisk rektorskich pojawiły się stanowiska dziekanów.

Nasze nowe jednostki organizacyjne to Wydział Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych z ośmioma kierunkami, w tym trzema z uprawnieniami studiów magisterskich: zdrowie pu-

bliczne, turystyka i rekreacja i nowo uzyskane uprawnienia na kierunku pielęgniarstwo. Jeśli do tego dołączymy nowy kierunek studiów na tym wydziale „fizjoterapię”, która cieszyła się największym zainteresowaniem podczas tegorocznego naboru, to tworzy się nam poważny blok kierunków medycznych: wspomniane pielęgniarstwo, fizjoterapia zdrowie publiczne oraz funkcjonujące od kilku lat „ratownictwo medyczne”. Wydział ten uzupełniają kierunki społeczne: neofilologia z j. angielskim i rosyjskim oraz pedagogika.

Nasze plany dotyczące uzyskania uprawnień doktoryzowania w naukach o zdrowiu to już nie tylko marzenia, ale realna rzeczywistość.

Równolegle podobnie dobrze prezentuje się Wydział Nauk Ekonomicznych i Technicznych z dziesięcioma kierunkami, w tym: ekonomia z uprawnieniami magisterskimi, sześć kierunków inżynierskich: informatyka, budownictwo, rolnictwo oraz uzyskane od tego roku nowe uprawnienia na kierunkach inżynierskich: gospodarka przestrzenna, mechanika i budowa maszyn oraz inżynieria geologiczna.

Do wymienionego pakietu studiów na tym wydziale należy dodać ofertę z kierunków: finanse i rachunkowość oraz zarządzanie. Sądzę, że zgodnie możemy uznać, iż tak bogata gama kierunków to dobra oferta dla studentów, ale także szansa dla nowych młodych przyszłych kadr niezbędnych do rozwoju gospodarczego lokalnego regionu.

Szanowni Państwo,

Stały postęp bogatej oferty kolejnych kierunków wymaga doposażenia w nową infrastrukturę. Uczelnia w miesiącu czerwcu rozpoczęła oczekiwaną dalszą budowę hali sportowej z częścią dydaktyczną. Informacja o jej kontynuacji to dobra okazja do podziękowania władzom samorządowym woj. lubelskiego za okazaną pomoc. Panie Marszałku te środki to dobra inwestycja w rozwój woj. lubelskiego. Biała Podlaska, jako peryferyjnie położone miasto także ma swoje ambicje i przez funkcjonowanie w niej Państwowej Szkoły Wyższej chce przyłączyć się do rozwoju swego województwa. Nowa inwestycja na którą uczelnia ma przyznane pełne środki w wysokości 17,6 mln. zł, to drugie centrum badań Eko-Agro-Tech, które zostanie oddane do użytku do końca 2015 r. To obok już istniejącego Centrum Badań i Innowacji, które jest siłą napędową nauk o zdrowiu nowe centrum do rozwoju Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych.

Szanowni Państwo,

Uczelnia nasza stale powiększa liczbę studentów z zagranicy głównie z sąsiedniej Biało-

rusi i Ukrainy, ale także z Litwy i Łotwy. Ten rok akademicki rozpocznie nowych 135 studentów. Warto podkreślić, iż w tym gronie znajduje się duża grupa młodzieży z odległego o 1200 km Dniepropietrowska. Łącznie studiować będzie ponad 300-tu obcokrajowców w tym po raz pierwszy studenci z Turcji w ramach programu ERASMUS. W tym miejscu chciałbym podziękować licznej grupie młodzieży z wszystkich województw naszego kraju oraz z zagranicy za wybór naszej uczelni.

Nasi studenci skorzystali natomiast z możliwości semestralnych studiów w takich państwach jak: Belgia, Portugalia, Turcja oraz praktyk w Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Portugalii i Grecji.

Życiu każdej uczelni winna towarzyszyć oferta sportowa. Wizytówką uczelni od kilku lat jest sekcja piłki nożnej kobiet. W minionym sezonie drużyna klubu uczelnianego AZS PSW w Białej Podlaskiej wywalczyła 6 miejsce w rozgrywkach ekstraklasy, a młodsze koleżanki 5 miejsce w mistrzostwach kraju junierek młodszych. Sport, a w nim piłka nożna kobiet to wizytówka naszej uczelni. Warto też podkreślić, iż efektem ośmiu lat funkcjonowania tej sekcji są inne wymierne efekty w postaci szczególnego wyróżnienia, jakim jest praca naszych nauczycieli, jako trenerów reprezentacji kraju oraz udział naszych zawodniczek w różnych kategoriach reprezentacji Polski.

W naszym Liceum Akademickim od nowego roku szkolnego oprócz jednego z czterech w kraju Licealnych Ośrodków Szkolenia w piłce nożnej kobiet rozpoczęto nauczanie w klasie o profilu mundurowym. Powołane zostało także Akademickie Centrum Oświatowe, które prowadzić będzie różne formy dokształcania nauczycieli i innych grup zawodowych.

Zarysowany rozwój uczelni nakazuje jednocześnie bacznie obserwować trwający niż demograficzny. Aktualnie żaden rektor nie może stwierdzić, że problem niżu nie dotyczy jego uczelni.

Choć nabór tegoroczny jest w naszej uczelni korzystny, gdyż przyjęliśmy na studia blisko 1200 studentów, to warto zacytować tekst z czasopisma „Przegląd Akademicki” „Niż demograficzny, to coś gorszego niż tsunami, gdyż nie da się go zatrzymać”.

Zachowanie obecnej liczby studentów to ogromnie trudne przedsięwzięcie na obecną i kolejną kadencję. Będzie to prawdziwy - bardzo trudny sprawdzian dla wielu środowisk akademickich, także i dla nas.

Taka sytuacja wymaga nadzwyczajnych odważnych a nawet ryzykownych działań w najbliższej przyszłości. W swoim wystąpieniu wyborczym wskazałem na dwa słowa

kluczowe „rozwój” i „oszczędność”, które w pewien sposób wykluczają się, bo jak realizować rozwój, kiedy jednocześnie trzeba oszczędzać. Wiem, że jest to trudne, a może nawet bardzo trudne. Uczelnia nasza rozwija się, potrafimy też wydawać, czego przykładem jest przeznaczenie 400 000 zł z dochodów uczelni na bezpłatne bilety środkami komunikacji publicznej dla wszystkich studentów stacjonarnych w bieżącym roku akademickim.

Wiadomość tę podano następnego dnia w „Teleexpressie” jako informacji o przykładzie dobrej promocji uczelni. Planujemy te działania kontynuować także w latach następnych. Przykładem dobrej passy medialnej był reportaż, jaki ukazał się w poprzednią sobotę w programie pierwszym TVP prezentujący warunki i osiągnięcia badawcze uczelni.

Szanowni Państwo,

Do nowych działań potrzeba wielu sojuszników, od pierwszych dni swojej kadencji będę wraz z nowym kierownictwem ich poszukiwał. Chętnie skorzystam z wszelkich pomysłów służących rozwojowi uczelni. Głęboko wierzę, że przez trudny okres niżu demograficznego, który według oficjalnych danych trwać będzie jeszcze 10 lat uda nam się dobrze przejść, czego życzę szczególnie braci studenckiej, kadrze naukowo-dydaktycznej i administracyjnej, a także naszemu miastu.

Dzisiejsza uroczystość jest także okazją podziękowania tym wszystkim, którzy ją przygotowali. Dziękuję nauczycielom akademickim, pracownikom administracji i obsługi oraz studentom. Dziękuję także, że po raz dziesiąty mogę inaugurować rok akademicki w naszej uczelni. Przy okazji swego rodzaju jubileuszu dziękuję ks. dr Jackowi Musze za 10 lat pracy duszpasterskiej ze studentami. O Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej mówi się pozytywnie w naszym środowisku, województwie i coraz częściej w kraju. Spróbujmy w tym czekającym nas trudnym okresie osiągnąć jednak sukces, którym może być w niedalekiej przyszłości przekształcenie uczelni w Akademię Białską.

Szanowni Państwo,

Wprowadziliśmy w poprzedniej kadencji swego rodzaju wyjątek, że rektor kończącej kadencję przekazuje władzę nowemu rektorowi. Spróbujmy ten tworzący się zwyczaj zachować.

Uprzejmie proszę Pana rektora prof. Mieczysława Adamowicza o zabranie głosu.

prof. zw. dr hab. Józef Bergier
Rektor PSW

Wystąpienie prof. zw. dra hab. Mieczysława Adamowicza Rektora PSW w kadencji 2009-2013

Magnificencjo Rektorze,
Wysoki Senacie,
Dostojni Goście,
Drodzy Pracownicy i Studenci,

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej wchodzi w czternasty rok funkcjonowania. Jesteśmy w ważnym momencie historii naszej Uczelni, kiedy kończy się jedna czteroletnia kadencja władz szkoły a zaczyna nowa. Przez ostatnie cztery lata miałem zaszczyt pełnić funkcję Rektora PSW. Jest to stosowny moment do spojrzenia wstecz i sporządzenia bilansu dokonań. Nie jest to jednak możliwe w czasie inauguracji, która ma tak bogaty program. Myślę, że jego Magnificencja Rektor w swoim przemówieniu, mówiąc o przyszłości, wyręczy mnie i nawiąże także do przeszłości. Proszę więc pozwolić mi tylko na parę refleksji o charakterze ogólnym odnoszących się do minionej kadencji.

Gdy w 2009 roku przejmowałem stery Uczelni Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II, która właśnie w tym roku przyjęła taką nazwę, była w dobrej kondycji i posiadała zarysowane ogólnie cele strategiczne. Nie brakowało też wtedy trudnych problemów i niepewnych uwarunkowań. Jako Rektor, przyjęty program rozwoju starałem się oprzeć na aktywnym włączeniu i uczestnictwie wszystkich, którzy deklarowali chęć współpracy. Odnosiło się to zarówno do indywidualnych osób, jak i instytucji. Dziś, nie wdając się w szczegóły zgódźmy się na stwierdzenie, że Uczelnia osiągnęła stan, z którego możemy być dumni. Wyrażając się trochę górnolotnie można by powiedzieć, że szkoła wypełniając swoją misję umocniła się jako Instytucja edukacyjna, poszerzyła zakres działania i nabrała blasku widocznego z coraz dalszych odległości.

Nie sposób wymienić wszystkiego, co zmieniło oblicze PSW, są to na pewno:

- nowe obiekty inwestycyjne,
- nowe kierunki i formy studiów,

- rozwój badań naukowych i własnej kadry wykładowców,
- stworzenie wydawnictw naukowych i popularnych oraz rozwój działalności publikacyjnej.

W sferze edukacyjnej należy dodać wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji, a w sferze organizacyjnej przygotowanie nowej struktury wydziałowej. To i wszystko inne wpłynęło na podniesienie prestiżu Uczelni w kraju i za wschodnimi granicami. Staliśmy się wiodącą Uczelnią w grupie PWSZ-ów, której oddziaływanie przekracza granice regionu i granice kraju.

Ten dynamiczny rozwój potwierdzony m.in. poprawą pozycji rankingowych i wejściu PSW na trzecie miejsce wśród 36 PWSZ w Polsce, jest zasługą całej społeczności akademickiej i jest też wynikiem wsparcia Państwowych i Regionalnych władz samorządowych, przychylnego otoczenia społeczno-gospodarczego oraz dobrego sprawowania się naszych absolwentów na rynku pracy. Wszystkim wymienionym należy się uznanie i podziękowanie.

Przejmując przed czterema laty berło Uczelni z rąk prof. Józefa Bergiera, założyciela i dziesięcioletniego Rektora PSW, odczuwałem ciężar odpowiedzialności podjętego zadania. Dziś mam wewnętrzne przekonanie, że wypełniłem owocnie powierzoną mi zaszczytną misję.

Wszystkim, którzy mnie wspierali w jej wypełnianiu serdecznie dziękuję. Kieruję te podziękowania szczególnie do ludzi z którymi współpracowałem bezpośrednio, którzy stanowili ścisłe kierownictwo Uczelni, a więc do Rektora, do Prorektora, Kanclerza, Kwestora, Dyrektora Gabinetu, Dyrektora Biblioteki, Pełnomocników i osób wykonujących specjalne zadania.

Dziękuję Dyrektorom Instytutów, Kierownikom Zakładów, wszystkim nauczycielom akademickim i duszpasterzom.

Dziękuję Kierownikom i Koordynatorom Działów i Sekcji, pracownikom administracyjnym i gospodarczym.

Dziękuję działaczom samorządu studentckiego i aktywistom wykonującym działania socjalne.

Składam serdecznie podziękowania dla wszystkich partnerów i współpracowników zewnętrznych, zarówno osób jak i instytucji ze sfery samorządowej, biznesowej i sfery kulturalnej. Szczególnie chcę podziękować samorządowym władzom regionalnym: Marszałkowi Województwa Lubelskiego - Krzysztofowi Hetmanowi oraz Wicemarszałkowi Sławomirowi Sosnowskiemu za przyznanie środków na budowę obiektów inwestycyjnych.

Dziękuję władzom miasta Biała Podlaska i powiatu bialskiego w osobach: Prezydenta miasta Pana Andrzeja Czapskiego i Starosty Bialskiego Pana Tadeusza Łazowskiego. Proszę o przekazanie tych podziękowań w swoim środowisku.

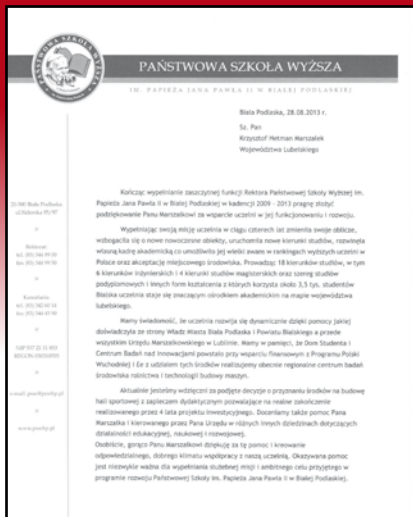
Dziękuję biznesmenom i działaczom gospodarczym za wsparcie Uczelni w różnych potrzebach, dziękuję wszystkim za tworzenie sprzyjającego klimatu dla Uczelni. Tutaj pragnę wymienić: radio, prasę i telewizję, które interesowały się naszą Uczelnią i przedstawiały ją w mediach w sposób obiektywny.

Podziękowanie składam również Pani Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbarze Kudryckiej i innym pracownikom resortu za dostrzeganie uczelni na wschodnich rubieżach Polski i jej wspieranie.

Szanowni Państwo, czas przejść od przeszłości do spraw bieżących i przekazać głos Jego Magnificencji Rektorowi prof. zw. dr. hab. Józefowi Bergierowi. Proszę pozwolić mi na dokonanie symbolicznego przekazania władzy rektorskiej.

Symbolem tej władzy jest berło. Panie Rektorze, proszę przejąć to berło jako oznakę władzy w uczelni i upoważnienie do kierowania wszystkimi jej sprawami w kadencji 2013-2017. Bardzo proszę.

*Prof. zw. dr hab. dr h.c.
Mieczysław Adamowicz
Rektor PSW w kadencji 2009-2013*

Wymiana listów Rektora PSW w Białej Podlaskiej z Marszałkiem Województwa Lubelskiego

Białą Podlaską, 28.08.2013 r.

Sz. Pan
Krzysztof Hetman
Marszałek Województwa Lubelskiego

Kończąc wypełnianie szaczonej funkcji Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w kadencji 2009 – 2013 pragnę złożyć podziękowanie Panu Marszałkowi za wsparcie uczelni w jej funkcjonowaniu i rozwoju.

Wypełniając swoją misję uczelnia w ciągu czterech lat zmieniła swoje oblicze, wzbogaciła się o nowe nowoczesne obiekty, uruchomiła nowe kierunki studiów, rozwinęła własną kadre akademicką co umożliwiło jej wielki awans w rankingach wyższych uczelni w Polsce oraz akceptację miejscowego środowiska. Prowadząc 18 kierunków studiów, w tym 6 kierunków inżynierskich i 4 kierunki studiów magisterskich oraz szereg studiów podyplomowych i innych form kształcenia z których korzysta około 3,5 tys. studentów białka uczelnia staje się znaczącym ośrodkiem akademickim na mapie województwa lubelskiego.

Mamy świadomość, że uczelnia rozwija się dynamicznie dzięki pomocy jakiej doświadczyła ze strony Władz Miasta Białą Podlaską i Powiatu Białskiego a przede wszystkim Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie. Mamy w pamięci, że Dom Studenta i Centrum Badań nad Innowacjami powstało przy wsparciu finansowym z Programu Polski Wschodniej i że z udziałem tych środków realizujemy obecnie regionalne centrum badań środowiska rolnictwa i technologii budowy maszyn.

Aktualnie jesteśmy wdzięczni za podjęte decyzje o przyznaniu środków na budowę hali sportowej z zapleczem dydaktycznym pozwalające na realne zakończenie realizowanego przez 4 lata projektu inwestycyjnego. Doceniamy także pomoc Pana Marszałka i kierowanego przez Pana Urzędu w różnych innych dziedzinach dotyczących działalności edukacyjnej, naukowej i rozwojowej.

Osobiście, gorąco Panu Marszałkowi dziękuję za tę pomoc i kreowanie odpowiedzialnego, dobrego klimatu współpracy z naszą uczelnią. Okazywana pomoc jest niezwykle ważna dla wypełniania służebnej misji i ambitnego celu przyjętego w programie rozwoju Państwowej Szkoły im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

Jestem przekonany, że uczelnia tak jak dotychczas, także w przyszłości będzie czynnie uczestniczyć w realizacji strategii rozwoju Lubelszczyzny i podregionu białskiego. Jednocześnie liczę na przychylność Wojewódzkich Władz Samorządowych w stosunku do uczelni i wspieranie jej przyszłych inicjatyw rozwojowych.

Proszę o przekazanie podziękowania za współpracę swoim zastępcom i współpracownikom.

Życzę wszelkiego dobra i osobistej satysfakcji z kierowania rozwojem Lubelszczyzny.

prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz
REKTOR Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej w kadencji 2009-2013

Lublin, dnia 27 września 2013 r.

Marszałek
Województwa Lubelskiego
Krzysztof Hetman

„Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi.”

- Jan Paweł II

Pan
prof. zwyczaj. dr hab.
Mieczysław Adamowicz
Kierownik
Katedra Ekonomii i Zarządzania
Wydział Nauk Ekonomicznych i Technicznych
Państwowa Szkoła Wyższa
im. Papieża Jana Pawła II
w Białej Podlaskiej

Szanowny Panie Profesorze,
w związku z zakończeniem wypełniania szaczonej funkcji Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w kadencji 2009-2013 pragnę serdecznie podziękować za owocną współpracę oraz przekazać Panu Profesorowi wyrazy uznania i głębokiego szacunku za lata niestrudzonej działalności na rzecz rozwoju nauki.

To właśnie pragnienie skutecznego działania, dążenie do ciągłego doskonalenia oraz pasja, z jaką wykonywał Pan swoje obowiązki, wywarły znaczący wpływ na to doskonałe współdziałanie.

Dziękuję za stałe uczestnictwo w życiu naukowym Lubelszczyzny, za wiele cennych inicjatyw umacniających pozycję uczelni w regionie.

Mam nadzieję, że pełniona przez Pana Profesora funkcja Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w kadencji 2009-2013 była dla Pana źródłem satysfakcji i zadowolenia.

Z okazji przekazania obowiązków, życzę Panu realizacji kolejnych planów zawodowych, wielu sukcesów oraz wszelkiej pomyślności.

Łączę wyrazy szacunku
Krzysztof Hetman
Marszałek Województwa Lubelskiego

Czy mamy wpływ

Było wczesne popołudnie 19 września 1991 roku, kiedy para niemieckich alpinistów Erika i Helmut Simon przemierzających Południowy Tyrol - Ötztaler Alpen natknęła się na wysokości 3210 m n.p.m. na wystające z lodu, zbrązowiałe ciało ludzkie. Przybyły na miejsce z pobliskiego zamku, znany himalaista Reinhold Messner, stwierdził, że ten alpinista musi tu leżeć dłużej jak 100 lat. Zaalarmowane służby górskie zabrały się za wyrąbywanie z lodu ciała mężczyzny, ale dopiero 22 września udało się uwolnić zwłoki i przewieźć je helikopterem żandarmerii do Innsbrucku. Tu poddano je oględzinom w Instytucie Medycyny Sądowej. Oględzinom towarzyszył między innymi archeolog. Jego pierwsze spojrzenie na obecną przy zwłokach miedzianą siekierkę zmieniło całkowicie wartość znaleziska. Podobny sprzęt był wytwarzany około 4000 lat temu.

Od momentu pierwszych oględzin mumia lodowa stała się największą sensacją archeologiczną ostatnich czasów. Nie znaleziono dotychczas starszych tak dobrze zachowanych szczątków ludzkich. Dumni ze znaleziska Austriacy nazwali mumię Ötzi i nie dopuszczali nawet myśli, że Ötzi może do nich nie należeć.

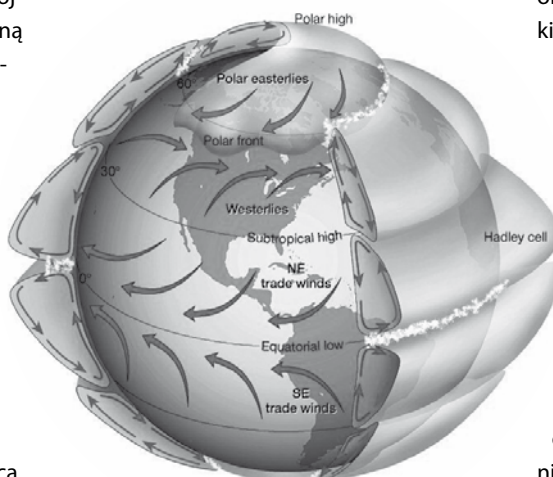
Jednak bliższe oględziny miejsca, w którym znaleziono mumię wskazały, że położone jest ono za granicą austriacką na terytorium Włoch, ale mumia znajdowała się w Innsbrucku i tu zaplanowano jej szczegółowe interdyscyplinarne badania.

W pierwszej kolejności powrócono na miejsce znaleziska i dwa razy bardzo dokładnie je zbadano. Przetopiono i przesiano wiele ton lodu i śniegu w promieniu kilkunastu metrów wokół mumii, aby w ten sposób powiększyć zachowany materiał badawczy. Dodatkowo znaleziono – dwa pojemniki wykonane z kory brzoźowej, jeden był zapewne garnkiem, a drugi prawdopodobnie służył do przenoszenia żaru z ogniska. Natrafiono na łuk i kołczan ze strzałami oraz plecak albo raczej nosiłki.

Pierwszy problem a zarazem najciekawszy, dotyczył wieku mumii. Za pomocą metody C-14, określono ten wiek na 5 300 lat temu. Ta data potwierdziła wcześniejsze przypuszczenia,

że mamy do czynienia z najstarszą lodową mumią ludzką dotychczas znaną na świecie, jak również spowodowała przesunięcie wytopu miedzi, czyli epokę brązu, w dotychczasowych datowaniach archeologicznych, o przeszło 1000 lat. Tak wspaniałe odkrycie wymagało wyjątkowego podejścia do badań. Zaangażowano sztab naukowców z najlepszych ośrodków badawczych Europy i Stanów Zjednoczonych do przeprowadzenia rekonstrukcji i wysoko specjalistycznych analiz.

Rekonstrukcję czaszki Ötziego przeprowadził amerykański antropolog John Gurche.

Wygląd twarzy przywróciła mu w Paryżu znana dermoplastyczka Elisabeth Dayne's. Rekonstrukcję narzędzi znalezionych przy Ötzim wykonał archeolog Prof. Harm Paulsen ze Schleswigu. Dominik Louis odtworzyła jego ubranie.

Powoli, wskutek mozolnych prac rekonstrukcyjnych wyłoniła się twarz mężczyzny, o szlachetnych rysach, który mógł mieć około 45 lat na co wskazywały prześwietlenia czaszki z posuniętym zanikiem szwów. Wiek 45 lat, a zatem dosyć zaawansowany jak na tamte czasy, kiedy przeciętnie mężczyźni dożywali 50 roku życia i zaawansowany jak na ten rodzaj sportu, który tak źle się dla tego alpinisty skończył.

Jednak powodem nieszczęścia, które spotkało Ötziego nie był brak doświadczenia w wędrowniach przez wysokie Alpy, ani niedostatki w wyposażeniu sprzętowym, które

różni się bardzo od tego jakiego używają współcześni alpinści.

O prawdziwe pierwsze stwierdzenie świadczą prześwietlenia kości, które wykazały liczne zwapnienia w części kręgosłupa i w okołostawowych odcinkach kości nóg. To, zdaniem specjalistów może oznaczać, że Ötzi dosyć często wędrował po górach albo raczej w nich żył.

Jeśli chodzi o sprzęt w jaki wyposażony był nasz bohater, to po kolei można o nim powiedzieć, że: znalezione przy Ötzim ostrze siekierki, jest zrobione w 99,7% z miedzi, co świadczy o dużym kunszcie ówczesnych hutników i rzemieślników. Usiłowania archeologów aby otrzymać podobnej jakości siekierkę, drogą prymitywnych metod odlewniczych sprzed 5000 lat spełżyły na niczym.

Aby powstały dokładne repliki siekierki Ötziego trzeba było zastosować nowoczesne techniki odlewnicze. Mało tego, okazało się, że niespotykana duża zawartość arsenu we włosach Ötziego może świadczyć o tym, że on sam był producentem tak doskonałego jak na owe czasy sprzętu. Choć siekierka miedziana lepsza była od kamiennej, wykonane współcześnie, na wzór siekierki Ötziego ostrza nie wytrzymały dłuższego niż 20 minut rąbania. Te doświadczenia pozwoliły niektórym archeologom przypuszczać, że nie była ona sprzętem używanym w praktyce, ale elementem wyróżniającym, np. mogła stanowić oznakę władzy.

Równocześnie prowadzone we Włoszech badania paznokci Ötziego, wskazywały raczej na jego mniej uprzywilejowaną pozycję w społeczeństwie. Liczne załamania obserwowane na paznokciach niewątpliwie pochodziły od ciężkiej fizycznej pracy, a zgrubienia linii przyrostowych świadczą o przeżywanych licznych stresach i chorobach w ostatnich tygodniach życia, przed którymi nie obronił go bogaty tatuaż na skórze, wykonany za pomocą sproszkowanego węgla drzewnego i mający terapeutyczny cel.

Plecak, to konstrukcja z kijów leszczynowych, modrzewiowych deseczek i koziej skóry. Nóż z ostrzem krzemieniowym. Naszyjnik, który mógł być amuletem lub ozdobą.

Na zmianę klimatu?

Wiaderko z kory brzozej. Narzędzia do krzesania ognia.

Buty z jeleniej skóry i spodnie, podobne do tych, których używali północnoamerykańscy Indianie stanowiły dobrą ochronę przed zimnem.

Badania łuku pokazały, że można było nim strzelać na odległość 180 m. Strzały, znalezione w kołczanie z cielęcej skóry, na których odkryto ślady użycia świadczą, że były przenikliwe do 30 cm i bardzo precyzyjnie wykonane, z pięknymi ostrzami krzemiennymi obrabianymi precyzyjnie narzędziem z rogu jelenia, lotkami, przytwierdzonymi za pomocą smoły brzozej i cienkiego włókna.

Czapka z futra niedźwiedzia brunatnego świadczy o tym, że Ötzi był myśliwym nie lękającym się najgroźniejszych zwierząt. Płaszcz futrzany chronił go skutecznie przed zimnem, a suchy prowiant - mięso i ziarna zbóż dawały mu potrzebną ilość kalorii do forsownego marszu.

Znaleziony przy podróżniku ekwipunek składa się z 8 gatunków drewna i kilku gatunków skór i świadczy, że był on przygotowany na szybkie zmiany pogody następujące w górach.

Pyłki roślin znalezione w płaszczu Ötziego znane tylko z włoskiej strony Południowego Tyrolu pozwalają stwierdzić, że rozpoczął on swoją wędrówkę na południu i to na wiosnę.

Zaskoczeniem jest fakt, że nieszczęśliwy wypadek zdarzył się na wiosnę, a nie jesienią,

kiedy to kapryśna pogoda mogła przyczynić się do tragedii.

Można sobie wyobrazić, że wędrowca zaskoczyła niespodziewana potężna wiosenna śnieżycza. Postanowił ją przeczekać i zasnął na zawsze, zasypyany śniegiem.

Taka wersja zdarzeń obowiązywała do niedawna, ale kiedy w 2001 roku odkryto ranę w plecach i grot strzały można mówić o morderstwie, a nie nieszczęśliwym wypadku. Od tego momentu zaczynają się same zagadki, które spędzają mi sen z powiek od dłuższego czasu, a nie są przedmiotem zainteresowania archeologów.

Powstają pytania:

Dlaczego Ötzi dokonał ziemskiego żywota, zasypyany śniegiem na wiosnę, przecież wiosenny śnieg topi się latem, co powinno doprowadzić do odsłonięcia zwłok i ich degradacji.

Dlaczego przez 5300 lat mumia była nieprzerwanie konserwowana lodem?

Dlaczego właśnie w 1991 roku doszło do jej wytopienia?

Odpowiedzią na te pytania chciałem rozpocząć rozważanie o znaczeniu, jakie nam współczesnym, daje znalezisko Ötziego.

Ale przenieśmy się na geologiczną skalę czasową. Widać na niej, że Ötzi żył u schyłku holoceniowego optimum klimatycznego, które datowane jest między 8000 a 6000 lat b2k. Czyli 5300 lat temu, co widać na krzywych izotopowych tlenu informujących o wahaniach temperatury z tego czasu i w tej

części Europy, doszło do stopniowej zmiany w stronę ochłodzenia klimatu. A zatem nie był to przypadek, że zwłoki spoczęły pod śniegiem na ponad 5000 lat, ale możliwe to było wskutek następującego stopniowego ochłodzenia, w czasie którego obniżyła się średnia temperatura na Ziemi.

Czy to znaczy, że to ocieplenie, które obserwujemy dzisiaj jest na tyle duże, że umożliwia odnalezienie pogrzebanych w lodzie wcześniej, w trakcie panowania ciepłych warunków klimatycznych, ludzi i ich sprzętów?

Czy zatem, ranga dzisiejszego ocieplenia, jest taka jak ranga holoceniowego optimum klimatycznego?

Znalezienie Ötziego i innych mumii lodowych, zdaje się potwierdzać taką tezę. Tu rodzi się zasadnicze pytanie – z czego wynika obserwowane przez nas ocieplenie? – czy z naturalnych czynników kształtujących klimat, czy jest efektem działalności ludzkiej, a zatem naszego wpływu na zmiany klimatu? Ale zanim podejmę się odpowiedzi na te pytania, pozwolę sobie rozwinąć znaczenie pojęcia klimat.

Klimat można krótko zdefiniować jako statystykę pogody. Wieloletnie obserwacje pogody prowadzą do prześledzenia zmian klimatu. Klimat danego miejsca zależy od pewnych stałych czynników, takich jak:

- szerokość geograficzna,
- wysokość nad poziomem morza,
- odległość od morza, czy położenie w obrębie kontynentu.

Klimat podlega zmianom, a czynniki zmieniające klimat to:

Uwarunkowania orbitalne – zmiany ekliptyki, czy nachylenia osi ziemskiej;

Uwarunkowania kosmiczne – wynikające ze wzrostu aktywności słonecznej obserwowanej w postaci wybuchów materii słonecznej o gigantycznych w porównaniu z wielkością Ziemi rozmiarach. Stwierdzono, że zmniejszenie się ilości plam na Słońcu pokrywa się dokładnie z ochłodzeniem na Ziemi zwanym Małą Epoką Lodową, które miało miejsce między XIV a XIX wiekiem. Wpływy kosmiczne na klimat, to także, zmiany wywołane uderzeniami meteorytów, uważa się, że uderzenie meteorytu 65 mln lat temu odpowiedzialne było za zagładę 80% gatunków na Ziemi w tym dinozaurów. Jednak takie zjawiska zdarzają się bardzo rzadko, rzadziej niż zachodziły zmiany klimatu;

Uwarunkowania geograficzno-geologiczne:

- do których należą zmiany położenia geograficznego kontynentów, oddziałują na klimat w bardzo powolny sposób,
- wzrost aktywności wulkanicznej i związanej z nią emisji pyłów do atmosfery, które potrafią latami w niej się utrzymywać, wpływając na obniżenie średniej temperatury światowej przez parę kolejnych lat o 0,3 a nawet 0,7 °C. Po wybuchu wulkanu Tombora w Indonezji w 1815 roku przez dwa kolejne lata w lipcu padał śnieg.

Zmiany w cyrkulacji oceanicznej – prądów oceanicznych, odpowiedzialnych za ogrzewanie czy ochładzanie partii oceanu, a co za tym idzie mających duży wpływ na klimat przyległych rejonów w obrębie kontynentów.

Klasycznym przykładem jest tu prąd północnoatlantycki, któremu zawdzięczamy łagodniejszy klimat Europy w porównaniu z klimatem Ameryki Północnej w podobnych szerokościach geograficznych.

Innym spektakularnym przykładem zależności klimat – prądy oceaniczne, jest fenomen El Ninio i La Ninia, który obrazuje jak może zmieniać się temperatura wody w skutek zaburzeń cyrkulacji oceanicznej spowodowanej zmianami kierunków wiania stałych wiatrów. Kiedy rejon Oceanu Pacyficznego przylegające do Ameryki Południowej, z dominującymi zimnymi wodami prądu Humboldta otrzymują niespodziewanie ciepłe wody, dochodzi do aberracji pogodowych nie tylko u wybrzeży Ameryki Południowej ale również w różnych miejscach całego świata. Pożary w Australii, powodzie w Chile, susza na Nowej Gwinei, huragany w Meksyku są to zjawiska ściśle powiązane z El Ninio i La Ninia.

Poza naturalnymi są również antropogeniczne, ludzkie wpływy na klimat. Wynikające z gwałtownego wzrostu liczby ludności na Ziemi w ostatnich latach, która to ludność musi się w pierwszym rzędzie wyżywić, a potem uczynić sobie to życie na ziemskim padole wygodnym, zaopatrując się w różnorodne urządzenia, które podwyższają komfort życia, sprzęt domowy, lodówki, klimatyzatory, samochody i inne.

Z wyżywieniem wiąże się pozyskiwanie nowych terenów pod uprawę, co prowadzi do wycięcia lasów tropikalnych, a to powoduje wzrost koncentracji CO₂ w atmosferze o 15%.

Coraz intensywniejsze uprawy i hodowla trzody wiąże się ze wzrostem emisji do atmosfery takich gazów jak: metan i tlenek azotu o 15%.

Wyprodukowanie większej ilości energii, potrzebnej dla większej populacji ludzkiej, głównie z fosylnych źródeł, takich jak węgiel, ropa i gaz, prowadzi do wzrostu zawartości w atmosferze takich gazów jak: dwutlenek węgla, tlenek azotu, tlenek węgla i metan o 50%.

Chemia, bez której współczesny człowiek jest bezradny produkuje kolejne 20% gazów,

które odpowiedzialne są za niszczenie warstwy ozonowej.

Mamy zatem dwa rezultaty naszych działań – dziurę ozonową, i antropogeniczny efekt cieplarniany. Dodatek antropogeniczny jest tu konieczny, bo sam efekt cieplarniany jest dobrodziejstwem, bez którego nasze życie na Ziemi nie byłoby możliwe. Atmosfera ziemska, wywołująca dziurę ozonową i antropogeniczny efekt cieplarniany sprawia, że średnia temperatura powietrza przy powierzchni Ziemi wynosi 15 °C, gdyby jej nie było, panowałaby średnia temperatura –18°C wydatnie ograniczająca życie na Ziemi.

Analizując otaczającą nas rzeczywistość trudno jest wykręcić w ostatnim czasie wpływ naturalnych uwarunkowań na klimat, bo:

- nie ma gwałtownych zmian w ruchu obrotowym Ziemi,
- nie wzrosła drastycznie liczba plam na Słońcu,
- nie uderzył w nas wielki meteoryt,
- nie przemieściły się gwałtownie kontynenty,
- nie wybuchło nagle wiele wulkanów.

Ale za to:

Obserwując krzywą zawartości CO₂ w atmosferze widzimy, że osiągnęła ona poziom nie znany wcześniej, ani w bliskiej przeszłości, czyli od lat 60-tych odkąd zaczęto prowadzić regularne pomiary zawartości CO₂ w atmosferze, ani od 450 000 lat, o czym informują nas badania powietrza zawartego w rdzeniach z pokryw lodowych Grenlandii i Antarktydy.

Od początków procesów industrializacji nastąpił 30% wzrost zawartości CO₂ w atmosferze, połączony z 1 stopniowym podwyższeniem średniej temperatury powietrza na Ziemi.

Z dnia na dzień współczesna ludzkość wysłała do atmosfery olbrzymie ilości gazów powodujących antropogeniczny efekt cieplarniany. Rocznie na całym świecie produ-

kowanych jest 80 mln. ton CO₂. A przecież nie tylko CO₂ stanowi o zagrożeniu, odkrywane są nowe gazy cieplarniane, np. powstające przy użyciu nowych technik wojskowych, które mogą przebywać w atmosferze i 1000 lat powodując 18 000 razy mocniejszy efekt cieplarniany niż ta sama ilość CO₂. Ich koncentracja wzrasta stale o 6% rocznie.

Jak antropogeniczny efekt cieplarniany wpływa na klimat można obserwować właśnie na podstawie zachowywania się pokryw lodowych na Ziemi.

Od bieguna Północnego do Południowego, od Himalajów do Andów obserwuje się wytapianie pokryw lodowych i lodowców.

Arktyczna powłoka lodowa zmniejszyła swój zasięg, w ostatnich 30 latach, o 6%. Średnia grubość lodów arktycznych w tym czasie, odkąd łodzie podwodne USA i Rosji dostarczają dokładnych pomiarów, zmalała średnio z 3,1 do 1,8 m.

Z łądolodu Antarktycznego odpadają góry lodowe o niespotykanych dotąd rozmiarach, 3 razy większych od Majorki. Następuje ich szybkie wytapianie tak, że do 2050 roku zniknie 25% masy gór lodowych, zmniejszy się, powiązany z zanikiem białych obszarów na kuli ziemskiej, proces odbijania promieni słonecznych – tzw. albedo, czyli wzrośnie średnia temperatura dolnych warstw atmosfery.

Skutkiem wytapiania lodów w obszarach przybiegunowych jest też podnoszenie się poziomu oceanu światowego. W ostatnich latach o 10-20 cm, z czego 80% traktowane jest jako skutek antropogenicznego efektu cieplarnianego. Jeśli tempo wytapiania lodów na kuli ziemskiej utrzyma się na dotychczasowym poziomie, za 100 lat poziom oceanu światowego wzrośnie o 1 m.

Od 1930 roku obserwuje się gwałtowne wytapianie lodowców himalajskich, już wycofały się o 20 – 25 km. Takie rzeki jak święta dla Hindusów rzeka Ganges, są tylko częścio-

wo zasilane opadami z deszczów monsunowych. Główne źródło ich zasilania stanowią lodowce himalajskie, szczególnie w suchych miesiącach. 500 mln ludzi w północnych Indiach i Pakistanie, czerpie wodę z lodowców himalajskich, co będzie jak te się wytopią?

Inne obszary Indii, zdawać by się mogło, niezależne od lodowców w ostatnich latach odnotowują deficyt wody. Moja koleżanka z Madrasu w każdym liście pisze: *Brakuje wody w Madrasie. Jest bardzo gorąco i nie zanoszą się na deszcz. Kupujemy wodę do sprzątkania, zmywania, picia itd. W studni nie ma ani jednej kropli wody.* A jeszcze 15 lat temu nie było takich problemów z wodą w Madrasie. Lima jest również zaopatrywana w wodę przez lodowce, ale te wytapiają się w szybkim tempie. W Alpach obserwuje się gwałtowne wycofywanie lodowców, ich całkowita masa w ostatnich 100 latach zmniejszyła się o 1/3. Lodowce Spitsbergenu mają swoje czoła cofnięte od kilkaset metrów do kilku kilometrów w stosunku do stanu z początku XX wieku.

Prognozowanie zmian klimatu jest niesłychanie trudne. Ze zbyt wieloma elementami mamy do czynienia, aby skonstruować dobry model zmian klimatu. Pewne zjawiska są nieobliczalne. Na przykład niejasna jest rola oceanów, co dobrze pokazuje fenomen El Nino.

Istnieją jednak prognozy zakładające wariant pesymistyczny i optymistyczny, ale każdy z tych wariantów pokazuje, że nastąpi na Ziemi wyraźne ocieplenie, które w połowie tego stulecia może zamienić pewne regiony w pustynie i półpustynie a nas nękać nieustannymi ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi: powodzią, suszami, których efektem są pożary. Wzrasta ilość wiatrów, podnosi się poziom morza, co bezpośrednio zagraża milionom mieszkańców atoli.

Dotychczas liczone, że między 1990 a 2100 rokiem temperatura podniesie się od 1°C do 3,5°C. Teraz widać, że może to być wzrost o 1,4°C do 5,8°C pojawiają się wyraźne dowody, że obserwowane ocieplenie będziemy zawdzięczać sobie. Lata dziewięćdziesiąte, a szczególnie ich koniec, są najcieplejsze od czasów kiedy podjęto regularne pomiary temperatury, czyli od 1861 roku.

Rdzenie lodowe z Antarktydy i Grenlandii pokazują, że na Ziemi było już cieplej, ale nigdy nie było tyle CO₂. Zdarzały się też kryzysy klimatyczne. Na przykład 8200 lat temu Grenlandia oziębła się o kilka °C w ciągu paru lat.

Szybkim ociepleniom klimatu zawsze towarzyszyły gwałtowne sztormy, podnosił się

poziom oceanów i mórz. Przemieszczały się strefy wegetacyjne.

Czy ten scenariusz może się powtórzyć?

W ostatnich latach spotkało świat około 800 katastrof klimatycznych, które pociągnęły za sobą życie setek tysięcy ludzi i spowodowały straty na wiele miliardów dolarów. To najtragiczniejszy bilans w historii ludzkości. W ostatnich 10 latach nawiedziły nas 64 duże katastrofy klimatyczne, a w latach 60-tych tylko 16. Tylko w 1991 wskutek powodzi zginęło 140 000 ludzi w Bangladeszu. Nie wszyscy się martwią. Rosjanie cieszą się, że pozyskają nowe tereny dla upraw, tam gdzie obecnie są polarne pustynie. Oszczędzą przy tym wiele energii. W Europie wiosna już przychodzi o 6 dni wcześniej niż przed 30 laty, można wcześniej jechać na urlop. W 2050 roku Brytyjczycy chcą konkurować w produkcji win z rejonem Bordeaux we Francji.

Działać w celu zapobieżenia katastrofie klimatycznej trzeba już dziś, gdybyśmy w tej chwili zatrzymali emisję gazów cieplarnianych, rozpedzona i rozregulowana machina klimatyczna zareagowała by dopiero za 50 lat.

Ale to do nas naukowców – geologów należy wyciąganie wniosków i przede wszystkim informowanie i uczenie o zagrożeniach, bo przecież kto lepiej od nas może zrozumieć zmiany klimatyczne, którym podlegała w przeszłości i podlega współcześnie Ziemia.

Oczywiście są naukowcy, którzy nie widzą problemu w zanieczyszczeniu atmosfery i środowiska, gorzkie fakty o których mówiłem i które są dokumentowane w efekcie wieloletnich badań traktują jako wymysły spragnionych sensacji dziennikarzy.

Jak zatem można trafić do opinii publicznej z wyraźnym przesłaniem o zbliżającej się katastrofie klimatycznej. Ludzie też mają bieżące, egzystencjalne problemy.

Może właśnie, można to uczynić przez sensację archeologiczną ubiegłego wieku - Ötziego, który obecnie leży we Włoszech w muzeum archeologicznym w Bolzano w temperaturze -6 °C i wilgotności powietrza 98%, i który jest dla nas świadkiem z przeszłości wspinających osiągnięć i wysokiego rozwoju człowieka, o którym zwykliśmy mówić i myśleć – pierwotny, a jednocześnie poprzez tak niespodziewane pojawienie się go wśród nas, staje się dla nas wszystkich, wyraźnym dowodem na ocieplenie klimatu.

prof. zw. dr hab. Jerzy Nitychoruk
Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych
i Technicznych

I Wojewódzki Konkurs Ekonomiczny „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ TU I TERAZ”

W dniu 4 listopada 2013 roku w gmachu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Komisji Edukacji Narodowej w Lublinie, odbył się uroczysty finał I Wojewódzkiego Konkursu Ekonomicznego „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ TU I TERAZ” pod patronatem JM Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej i Pani Poseł Magdaleny Gąsior-Marek.

W konkursie wzięło udział 60 uczniów z 25 szkół ponadgimnazjalnych województwa lubelskiego, w tym 12 uczniów rozwiązywało zadania konkursowe na terenie Uczelni mając możliwość zapoznania się z nowoczesną bazą materialno-dydaktyczną.

Celem konkursu było upowszechnienie wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu oraz kształtowanie i promowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. W zakresie zagadnień konkursowych znalazły się: proces zakładania, organizacji i prowadzenia działalności gospodarczej, finanse i księgowość, podatki, zarządzanie zasobami przedsiębiorstwa w tym zasobami ludzkimi, kompetencje menadżera, konkurencyjność przedsiębiorstw, otoczenie rynkowe przedsiębiorstw.

W uroczystym finale konkursu uczestniczyła Pani Poseł Magdalena Gąsior-Marek, Dyrekcja i pracownicy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej KEN w Lublinie oraz uczniowie biorący udział w konkursie wraz ze swoimi opiekunami. PSW reprezentowała dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj, która przedstawiła krótkie wystąpienie na temat zapotrzebowana pracodawców na pracowników o określonych kompetencjach na terenie powiatu bialskiego.

Trzem Laureatom Konkursu i jedenastu osobom wyróżnionym wręczono nagrody rzeczowe ufundowane przez JM Rektora Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, pamiątkowe puchary ufundowane przez Panią Poseł Magdalenę Gąsior-Marek i dyplomy.

*Dr inż. Magdalena Zwolińska-Ligaj
Katedra Ekonomii i Zarządzania*

Kalendarium

wrzesień – listopad 2013

Wrzesień

4 września

- odbyła się pierwsza konferencja prasowa z udziałem nowych władz Państwowej

Szkoły Wyższej. Uczelnię reprezentowali: Rektor PSW prof. zw. dr hab. Józef Bergier, Prorektor właściwy ds. studenckich dr inż. Agnieszka Smarzewska, Dziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych prof. zw. dr hab. Jerzy Nitychoruk, Prodziekan tego Wydziału dr inż. Marta Chodyka, Pro-

dziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych dr Joanna Marchel, Kanclerz mgr Adam Chodziński, Dyrektor Gabinetu Rektora mgr Renata Karwacka oraz dr Dorota Karwacka, była koordynator Sekcji Promocji i Kształcenia Ustawicznego, a obecnie Koordynator Akademickiego Centrum

(zdj. 1)

(zdj. 2)

Edukacji Ustawicznej. Przedstawicielami mediów byli: Mariusz Maksymiuk (Radio Biper), Marek Pietrzela (Wspólnota Bialska), Sebastian Zimnicki (Katolickie Radio Podlasie), Roman Laszuk (Słowo Podlasia), Małgorzata Tymicka (Radio Lublin) i Michał Laudy (Biała24) (zdj. 1).

9-12 września

- miał miejsce I Transgraniczny Rajd Rowery. Rajd został zorganizowany w ramach projektu „**Szlak rowerowy – Śladami Nadbużańskich Tajemnic**” współfinansowanego przez Unię Europejską. Projekt ten realizowany jest przez Państwową Szkołę Wyższą im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej we współpracy z Państwowym Uniwersytetem Brzeskim im. Aleksandra Puszkina w Brześciu. Wzięło w nim udział 45 osób. Uczestniczyli w nim studenci i kadra obu współpracujących Uczelni oraz członkowie Bialskiego Klubu Rowerowego. Trasa rajdu rowerowego rozpoczynała się w Białej Podlaskiej i prowadziła przez Łomazy, Studziankę, Ortel Królewski, Czosnowkę, Leśną Podlaskę, Gnojno, Janów Podlaski, Terespol i dalej na terenie Białorusi przez Brześć, Skoki, Wystyczy, Czernawczycy i powrót do Brześcia.

18 września

- wraz z firmą Petrodom rozpoczęliśmy akcję promocyjną, polegającą na wydawaniu Kart Stałego Klienta upoważniających studentów i pracowników PSW do zniżki przy tankowaniu na stacjach obsługiwanych przez firmę Petrodom. Dodatkowo każdy z uczestników Programu, który w ciągu jednego miesiąca dokona zakupu min. 30 litrów paliwa weźmie udział w losowaniu trzech nagród, w postaci 10 l dowolnie wybranego przez Uczesnika paliwa.

21 września

- nastąpiła **pierwsza uroczysta Inauguracja Uniwersytetu Dziecięcego**. Rok akademicki otworzyła Prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu i Nauk Społecznych dr Joanna Marchel w asyście dwóch studentek – Karolinki i Zosi. Wykład Inauguracyjny poprowadził prof. dr hab. Maciej Jędrusik, który zabrał dzieci na poszukiwanie skarbów na tajemniczej wyspie. Wykład poparty był osobistym doświadczeniem profesora, który łatwo i szybko nawiązał z dziećmi zabawny dialog. (zdj.2)

25-26 września

- odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa „**Medycyna Ratunkowa i służby ratownicze w sytuacjach zagrożenia życia**” pod honorowym patronatem prof. dra hab. n.med. Adama Nogalskiego. Celem konferencji była wymiana doświadczeń i wzbogacenie wiedzy na temat postępowania w sytuacjach zagrożenia życia. Prace prezentowane były w języku polskim, rosyjskim i angielskim w sesjach tematycznych i sesji plakatowej.

Szerzej o konferencji piszemy na stronie 40.

Październik

2 października

- **po raz czternasty odbyła się Uroczysta Inauguracja Roku Akademickiego 2013/2014. Szczegółową relację z Inauguracji publikujemy na stronie 40.**

7-11 października

- odbył się **Kurs języka polskiego dla obcokrajowców**, organizowany przez Akademickie Centrum Edukacji Ustawicznej. Udział w kursie wzięli studenci z Turcji (uczestnicy

programu ERASMUS), oraz studenci obcokrajowcy (z Białorusi, Ukrainy) rozpoczynający studia w PSW w Białej Podlaskiej. Program kursu obejmował 30 godzin zajęć z zakresu komunikacji dotyczących różnej tematyki związanej z życiem codziennym, akademickim, zawodowym, towarzyskim, z robieniem zakupów, spędzaniem wolnego czasu.

8 października

- podczas uroczystej - IX już **Inauguracji Roku Akademickiego, swoją działalność na rok 2013/2014 rozpoczął Uniwersytet Trzeciego Wieku PSW**. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością: JM Rektor - **prof. zw. dr hab. Józef Bergier**, Kanclerz Uczelni **mgr Adam Chodziński** oraz Prezydent Miasta **Andrzej Czapski**. Wśród gości wymienić należy również przedstawicieli UTW z Brześcia z panią Teresą Puńko na czele, przedstawicieli kół seniora działających w Białej Podlaskiej oraz członków UTW w Lublinie. Wykład inauguracyjny „Odkrywamy bajki na nowo” wygłosiła pani Lilia Potonia, arteterapeutka, doktorantka UMCS na Wydziale Pedagogiki i Uniwersytetu „Pasjonata”.

10 października

- odbył się **specjalistyczny wykład skierowany do studentów III roku Budownictwa**, prowadzony przez prezesa Zarządu Instytutu Energetyki Odnawialnej p. Grzegorza Wiśniewskiego. Spotkanie odbyło się w ramach realizowanego w PSW projektu *Inżynier Budownictwa zawód z przyszłością*.

16 października

- odbyło się **spotkanie informacyjne na temat wyjazdów zagranicznych na studia bądź praktyki, które można zrealizować w ramach działającego na naszej Uczelni**

(zdj. 3)

(zdj. 4)

programu Erasmus. Spotkanie prowadziła uczelniana koordynator programu ERA-SMUS mgr Agnieszka Monika Kaliszuk.

29 października

- Biuro Karier zorganizowało **spotkanie z Panią Karoliną Kowalską - przedstawicielką Niemieckiego Czerwonego Krzyża w Polsce oddział okręgowy Meklemburgia-Pomorze Przednie**. Głównym założeniem spotkania nie była bezpośrednia rekrutacja studentów, a jedynie uzyskanie ich opinii na temat projektu. Pośrednictwem Niemieckiego Czerwonego Krzyża i udział w projekcie są dla kandydatów bezpłatne. Projekt jest w pełni finansowany z programów niemieckiego biura pracy. Dzięki temu nie powstają żadne dodatkowe koszty związane z nauką języka, kosztami dojazdu oraz postępowaniem nostryfikacyjnym (zdj. 3).

Listopad

5 listopada

- odbyło się **wyjazdowe posiedzenie Komisji Spraw Emigracji i łączności z Polakami za Granicą**. Posiedzenie dotyczyło rozwoju PSW i coraz większego otwarcia uczelni na studentów z zagranicy, a w szczególności Polonii. Wśród wielu znamienitych gości na szczególną uwagę zasługuje obecność: senatora Andrzeja Persona, Konsula generalnego z Ambasady RP w Wilnie - Stanisława Cygnarowskiego, Konsula Generalnego RP w Brześciu - Anny Nowakowskiej, wicekonsula Konsulatu Generalnego RP w Łucku - Karoliny Golubiewskiej (zdj.4)

5-11 listopada

W tych dniach Państwowa Szkoła Wyższa była jednym z **przystanków wystawy**

„**Wojsko Polskie w Misjach Międzynarodowych**”. Szerzej o ekspozycji piszemy na stronach 18-19.

6 listopada

- odbył się **wykład otwarty na temat zdrowego odżywiania się oraz profilaktyki nadwagi i otyłości** organizowany przez Koło Naukowe „ZDROWIE”. Spotkanie prowadzone przez mgr Agnieszkę Decyk cieszyło się ogromnym zainteresowaniem wśród studentów i pracowników PSW. Sporą frekwencją wzbudziły również indywidualne konsultacje i badanie metodą bioimpedancji, z których skorzystało 31 osób.

9 listopada

- miał miejsce **kolejny wykład w ramach Uniwersytetu Dziecięcego**. Wykład poprowadziła dr inż. Marta Chodyka - Prodzianka Wydziału Nauk Ekonomicznych i Technicznych. Zaprosiła ona dzieci na spotkanie do świata gier komputerowych. Młodzi studenci mogli się przekonać jak tworzy się gry oraz próbowali sami swoich sił w tym zakresie tworząc postać własnych komputerowych bohaterów. Dr inż. Marta Chodyka z ogromną łatwością nawiązała z dziećmi aktywny dialog, dzięki czemu nie było tam miejsca na nudę i znużenie. Najlepiej oddaje to fakt, iż po skończonych zajęciach trzeba było zabierać dzieci do domu wręcz na siłę, bowiem wcale nie miały ochoty odrywać się od swojego zadania (zdj. 5).

5, 7, 14 listopada

- Biuro Karier PSW we współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Białej Podlaskiej zorganizowało cykl **bezpłatnych warsztatów poświęconych doradztwu zawodowemu**. Spotkania były podzielone na 3 bloki tematyczne: aktywność na rynku pra-

cy, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej oraz rozmowa kwalifikacyjna. Warsztaty były otwarte dla studentów i absolwentów wszystkich kierunków.

14-16 listopada

- oferta **edukacyjna Państwowej Szkoły Wyższej prezentowana była podczas największych ukraińskich Targów Edukacyjnych „Edukacja i kariera” w Kijowie**. W ciągu trzech dni trwania targów, można było odwiedzić ponad 200 stoisk z ofertą edukacyjną z całego świata, wśród niej znalazła się również oferta edukacyjna naszej Uczelni.

21 listopada

- Ci wszyscy, którzy chcieli dowiedzieć się więcej nt. projektów młodzieżowych oraz studiów, staży i praktyk w Unii Europejskiej, **spotkali się podczas warsztatów „Europa dla młodzieży”**. Warsztaty te miały na celu **przybliżyć tematykę mobilności, kształcenia, aktywności społecznej i obywatelskiej**. Co więcej, charakteryzowały się atrakcyjną formą – składały się z quizu, skeczy, energizerów, pracy w grupach czy pracy z tekstem. Warsztaty poprowadził konsultant Eurodesk -u w Lublinie, Pan Bartłomiej Martys.

26-27 listopada

- **odbyły się kolejne warsztaty zorganizowane przez Biuro Karier związane z Edukacją Międzykulturową „Między Innymi”**, skierowane głównie do studentów i absolwentów pedagogiki. Trenerzy Programu „Młodzież w działaniu” i Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży już po raz drugi odwiedzili Państwową Szkołę Wyższą w Białej Podlaskiej. Tematem spotkania było wspieranie rozwoju kompetencji międzykulturowych u dzieci i młodzieży (zdj. 6).

(zdj. 5)

(zdj. 6)

SENAT AKADEMICKI

Z prac Senatu IV Kadencji PSW im. Pap

2 września odbyło się dziesiąte posiedzenie Senatu IV kadencji

Informacje Rektora, prof. Józefa Bergiera:

- Uczelnia otrzymała zapewnienie Marszałka Województwa Lubelskiego o przyznaniu środków na kontynuację budowy hali sportowej w wysokości 8 mln zł, tj. do pełnej kwoty 12 mln zł, o jakie uczelnia się ubiega;
- 28 sierpnia PKA wydała decyzję o przyznaniu uprawnień do prowadzenia studiów II stopnia na kierunku Pielęgniarstwo.

Tematyka obrad:

- Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni;
- Zatwierdzenie zmian w statucie;
- Zatwierdzenie zmiany nazwy Katedry Turystyki, Rekreacji i Fizjoterapii na Katedrę Kultury Fizycznej i Turystyki;
- Zatwierdzenie Regulaminu wyborów Rad Wydziałów oraz ogólnej liczby członków Rad Wydziałów;
- Zaopiniowanie wniosków o przyznanie Odznaki za Zasługi dla PSW;
- Propozycje zatrudnienia na stanowiska dydaktyczne;
- Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia Senatu.

27 września odbyło się jedenaste posiedzenie Senatu Akademickiego IV kadencji

Informacje Rektora, prof. Józefa Bergiera:

- Rektor PSW prof. dr hab. Józef Bergier odwiedził Instytut Medycyny Wsi w Lubinie – podczas tej wizyty miało miejsce spotkanie z Dyrektorem i zastępcą ds. naukowych w sprawie projektu utworzenia Centrum Naukowego z Instytutami. Pan Rektor podkreślił, iż siedziba takiego centrum mogłaby się mieścić w siedzibie naszej Uczelni.
- odbyło się spotkanie z Panią Minister Barbarą Kudrycką, na którym Pan Rektor podziękował za współpracę w Polskiej Komisji Akredytacyjnej, podczas spotkania miała miejsce również rozmowa o przyszłości Uczelni. Pan Rektor podkreślił, iż PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej jest uczelnią rozpoznawaną w Ministerstwie i tą, która posiada pozytywną opinię. Jedną z przesłanek jest fakt zajęcia trzeciego miejsca w Rankingu Szkół Wyższych. Na spotkaniu Pani Minister zwróciła uwagę na fakt, który przewidywany jest w nowelizacji, iż uprawnienia do prowadzenia studiów magisterskich będą miały uczelnie, które będą miały uprawnienia do doktoryzowania. Pan Rektor rozmawiał również o sprawach finansowania różnych działań naszej uczelni, zapraszając Panią Minister do wizyty w jej murach.

Tematyka obrad:

- Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dr hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni;
- Dyskusja nad wprowadzeniem zmian w statucie;
- Powołanie Rady Bibliotecznej;
- Wysokość ECTS względem kosztu cyklu kształcenia;
- Zatrudnienia na stanowiska dydaktyczne;
- Podjęcie uchwały w sprawie odwołania Pana Grzegorza Nowakowskiego z członka Uczelnianej Komisji Wyborczej;
- Zatwierdzenie wytycznych do zmian w planie i programie studiów na kierunku Budownictwo w roku akademickim 2013/14;
- Zaopiniowanie kandydatów na stanowiska Kierownika Studium Języków Obcych i Kierownika Studium Wychowania Fizycznego i Sportu;
- Analiza statystyk rekrutacyjnych i dyskusja nad zawieszeniem naboru studentów na I rok socjologii;
- Przyznanie Rektorowi dodatku do wynagrodzenia;
- Przyjęcie Regulaminu wyborów do Rad Wydziałów.

SEMICKI

ieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

25 października odbyło się dwunaste posiedzenie Senatu Akademickiego IV kadencji

Informacje Rektora, prof. Józefa Bergiera:

- Informacje o spotkaniu wyjazdowym Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, które odbędzie się dnia 5 listopada 2013 r. w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.
- Podpisanie porozumienia z Dyrektorem Instytutu Międzynarodowych Stosunków Gospodarczych Panem Igorem Taranowem, który reprezentował Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny. Podpisana została umowa z ww. uczelnią w zakresie dydaktyki oraz pracy naukowej.
- Dnia 2 października 2013 roku odbyła się uroczysta Inauguracja roku akademickiego 2013/14. Przedstawiciel naszej uczelni reprezentował PSW na Inauguracji nowego roku akademickiego na Politechnice Lubelskiej oraz w Akademii Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej.
- Podjęto starania nawiązania współpracy z Ośrodkiem dla Cudzoziemców – porozumienie ma na celu nawiązanie kooperacji dydaktycznej i szkoleniowej.
- Informacja o aktualnie trwających wyborach do Rad Wydziałów.
- W dniach 22 i 23 października 2013 r. odbyły się wybory do samorządu studenckiego; przewodniczącym samorządu został pan Daniel Tokarski.
- Stan Białskich Kart Miejskich bezpłatnie wydanych dla studentów PSW na dzień 25 października 2013 roku wynosi 2454 szt.

Tematyka obrad:

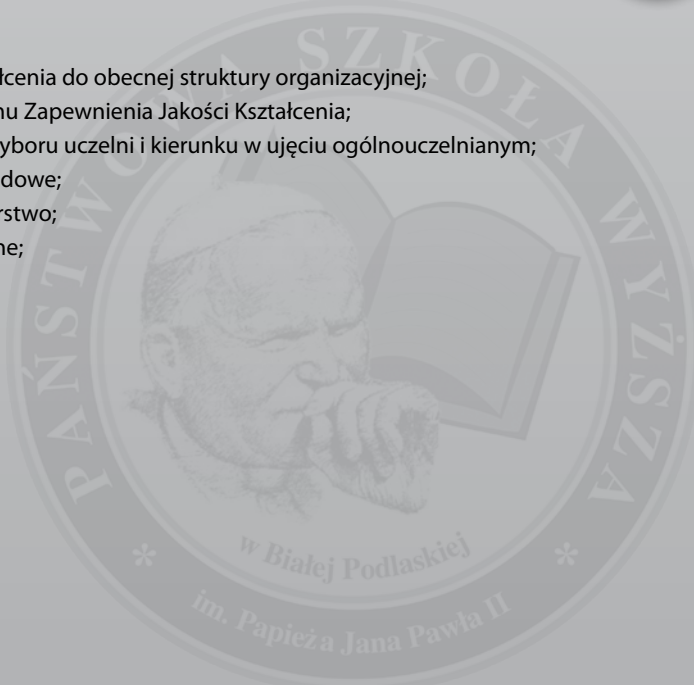
- Informacje JM Rektora PSW im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej prof. dr hab. Józefa Bergiera o bieżącym funkcjonowaniu Uczelni;
- Włączenia Uczelni do Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- Powołanie Międzywydziałowego Studenckiego Koła Wpierania Wymian Studenckich;
- Przyjęcie protokołu obrad poprzedniego posiedzenia Senatu.

29 listopada odbyło się trzynaste posiedzenie Senatu Akademickiego IV kadencji

Tematyka obrad:

- Aktualizacja Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia do obecnej struktury organizacyjnej;
- Włączenie procedury antyplagiatowej do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia;
- Prezentacja wyników badania studentów I roku nt. preferencji wyboru uczelni i kierunku w ujęciu ogólnouczelnianym;
- Utworzenie studiów II stopnia na kierunku Bezpieczeństwo narodowe;
- Uruchomienie naboru na studia II stopnia na kierunku Pielęgniarstwo;
- Opinia Senatu w sprawie zatrudnienia na stanowiska dydaktyczne;
- Powołanie komisji senackich;
- Zmiany w planie rzeczowo – finansowym na rok 2013;
- Wybór biegłego rewidenta do badania bilansu za 2013 rok;
- Przyjęcie protokołu obrad poprzedniego posiedzenia Senatu.

Wystawa na PSW

„Wojsko Polskie w misjach

W dniach 5-11 listopada 2013 r. w murach Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, dzięki poparciu Rektora Uczelni Pana prof. zw. dra hab. Józefa Bergiera, prezentowana była wystawa „Wojsko Polskie w Misjach Międzynarodowych”. Ekspozycja zorganizowana została z inicjatywy Koła nr 43 Stowarzyszenia Kombatantów Misji Pokojowych ONZ oraz Zakładu Bezpieczeństwa Narodowego PSW.

Stowarzyszenie Kombatantów Misji Pokojowych ONZ Koło nr 43 w Białej Podlaskiej reprezentowane było przez: Krystynę Supeł, Michała Doroszuka, wiceprezesa Koła płk Jana Srokę (pracownika PSW) oraz płk Artura Ardeckiego – Prezesa Koła. O godz. 11.00 w holu głównym PSW nastąpiło uroczyste otwarcie wystawy przez Rektora PSW, który wyraził satysfakcję z faktu eksponowania historii misji pokojowych Wojska Polskiego w murach Uczelni. Jednocześnie podziękował organizatorom wystawy za trud i zaangażowanie w sprowadzeniu ekspozycji oraz zaprezentowanie jej licznie przybyłym studentom I roku kierunku Bezpieczeństwo Narodowe oraz klasie mundurowej Akademickiego Liceum Ogólnokształcącego PSW. Następnie głos zabrał Kierownik Zakładu Bezpieczeństwa Narodowego dr Paweł Borek, który podziękował Panu Rektorowi za umożliwienie prezentacji wystawy w murach PSW oraz zwrócił uwagę na konieczność kształtowania świadomości o misjach pokojowych wśród studentów oraz potrzebę angażowania się w operacje pokojowe Sił Zbrojnych RP ze względu na zagrożenia bezpieczeństwa międzynarodowego. W 2013 roku mija bowiem równo 60 lat od pierwszego udziału żołnierzy polskich w misjach międzynarodowych (w 1953 r. rząd PRL wysłał swoich obserwatorów do Korei, celem nadzorowania rozejmu po zakończonej wojnie).

Po Kierowniku Zakładu BN, krótkie przemówienie wygłosił Prezes Koła nr 43 SKMP ONZ ppłk. Artur Ardecki, który podkreślił, iż na południowym Podlasiu są osoby, które

uczestniczyły, uczestniczą, i będą uczestniczyć w procesie utrzymania pokoju na świecie. Wyraził on również zadowolenie i satysfakcję z faktu, iż problematyka szeroko pojętego bezpieczeństwa międzynarodowego i obronności spotyka się z coraz większym zainteresowaniem studentów PSW. Żacy białskiej Uczelni mieli tego dnia wyjątkową okazję poszerzenia swojej dotychczasowej wiedzy, dzięki osobistym rozmowom z weteranami, którzy przybliżyli młodym ludziom historię swego udziału w misjach pokojowych ONZ. Jak stwierdzili sami studenci: „wystawa dała Nam prawdziwą lekcję historii, jednak jak twierdzą członkowie białskiego Koła wystawę trzeba zrozumieć i nauczyć się ją pojmować”.

Wystawa zawitała na południowe Podlasie dzięki życzliwości dyrektor Wojskowego Centrum Edukacji Obywatelskiej Pani prof. dr hab. Aleksandry Skrabacz, i do 2 grudnia br. była prezentowana uczniom i nauczycielom także w: IV LO im. S. Staszica, I LO im. J.I. Kraszewskiego, II LO im. E. Plater oraz III LO im. Adama Mickiewicza w Białej Podlaskiej.

Udział polskich Sił Zbrojnych w misjach pokojowych ONZ

W 1953 roku Polska weszła w skład komisji nadzorującej rozbrojenie Półwyspu Koreańskiego. Była to pierwsza misja powołana do przywrócenia pokoju, w której wzięli udział Polacy. Trzyletnia wojna (1950-1953) między Koreą Północną (Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną) a Koreą Południową (Republika Korei) zakończyła się rozejmem zawartym w Panmunjongu 27 lipca 1953 roku. W ramach czuwania nad wypełnianiem warunków porozumienia powołano dwie międzynarodowe komisje: rozbrojeniową - Komisja Nadzorcza Państw Neutralnych (Neutral Nations Supervisory Commission),

w skład której wchodziła przedstawiciele Polski, Czechosłowacji, Szwajcarii i Szwecji oraz nadzoru i kontroli - Komisja Repatriacyjna Państw Neutralnych (Neutral Nations Repatriation Commission), do której należały w/w państwa i Indie. W komisjach tych służyło łącznie ponad 1000 Polaków.

Kadra Ludowego Wojska Polskiego uczestniczyła również w komisjach między-

narodowych w Wietnamie, Laosie i Kambodży (1954-1975) oraz w Nigerii (1968-1970).

Polska, posiadająca status państwa założycielskiego ONZ, miała takie same prawa i obowiązki jak inni członkowie organizacji. Niestety podczas „zimnej wojny” interesy antagonistycznych bloków kolidowały ze sobą także na forum ONZ. Dopiero w okresie odprężenia w stosunkach międzynarodowych w 1973 r. zaproszono Polskę do wysłania jed-

ch międzynarodowych”

nostki wojskowej na misję pokojową w Dorażnych Siłach Zbrojnych na Bliskim Wschodzie UNEF II (United Nations Emergency Force). Warto dodać, że polscy żołnierze byli pierwszymi z grupy państw Układu Warszawskiego, którzy założyli błękitne hełmy.

Polski kontyngent przebywał na półwyspie Synaj od listopada 1973 do stycznia 1980 w sile od 822 do 1026 żołnierzy. Za-

Nations Disengagement Observer Force), rozmieszczona na wzgórzach Golan. Polski kontyngent logistyczny (POLLOG) w sile 154 żołnierzy, był głównie odpowiedzialny za transport wody, żywności i innych materiałów. W skład wchodziło też (i nadal wchodzi) laboratorium sanitarno epidemiologiczne. Od grudnia 1993 roku Polacy przejęli (po wycofaniu się Finów) zadania operacyjne, natomiast zadania logistyczne przejęli Kanadyjczycy. Powrót do kraju, pierwszej grupy żołnierzy ostatniego polskiego kontyngentu stacjonującego na Wzgórzach Golan miał miejsce 11 października 2009 r., drugiej – 29 października, a 14 osobowej grupy likwidacyjnej – 18 listopada 2009 r. Dwaj ostatni Polscy żołnierze – oficerowie Marynarki Wojennej powrócili do kraju 9 kwietnia 2010 zamykając całkowicie kartę historii o służbie Polskich Wojsk w tym zakątku świata.

Od marca 1989 do maja 1990 r. Polska wysłała 390. osobowy kontyngent logistyczny do Namibii w ramach UNTAG (United Nations Transition Assistance Group). Jednostka ta zarządzała centralnymi składami magazynowymi oraz zapewniała wsparcie logistyczne dla północnej części obszaru misji. Podobnie, jak w UNDOF-ie, Polacy dzielili się tymi obowiązkami z Kanadyjczykami.

Od maja 1992 do listopada 1993 r. polscy żołnierze w sile ponad 700 żołnierzy brali udział w misji UNTAC (United Nations Transitional Authority in Cambodia) w Kambodży. Zadania logistyczne obejmowały głównie zaopatrzenie w wodę, żywność i paliwa dla jednostek operacyjnych oraz zarządzanie głównymi magazynami. Natomiast saperzy naprawiali drogi i mosty.

Nowym etapem zaangażowania Polski w misje pokojowe ONZ był udział w zapewnianiu pokoju w byłej Jugosławii w ramach UNPROFOR (United Nations Protection

Force). Polscy żołnierze wystąpili tu po raz pierwszy w charakterze operacyjnym, chroniąc ważne instalacje, eskortując konwoje humanitarne, czy patrolując obszar nadzorowany. Misja trwała od kwietnia 1992 do maja 1995 roku, a następnie w ramach NATO polski kontyngent wszedł w skład sił Brygady Nordycko-Polskiej IFOR.

W latach 1992-2009 Polacy brali udział w misji pokojowej w Libanie w ramach UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon). W skład polskiego kontyngentu wchodził tam batalion logistyczny, kompania inżynierska, kompania remontowa i szpital polowy w sile 470 żołnierzy. Kontyngent zapewniał wsparcie logistyczne dla całej misji liczącej ponad 4500 żołnierzy z dziesięciu państw całego świata. Pod koniec 2009 r., w związku z ogólnym wycofywaniem kontyngentów z misji oenietowskich, PKW Liban rozpoczął wycofywanie do kraju.

Obecnie polscy żołnierze biorą udział w następujących misjach pokojowych ONZ:

1. MONUSCO (Mission de l'Organisation des Nations Unies pour la stabilisation en République démocratique du Congo) – Demokratyczna Republika Kongo od 2010 r.
2. UNAMA (United Nations Assistance Mission in Afghanistan) – Afganistan od 2003 r.
3. UNMIK (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo) – Kosowo od 1999 r.
4. UNMIL (United Nations Mission in Liberia) – Liberia od 2004 r.
5. UNMISS (United Nations Mission in South Sudan) – Sudan Południowy od 2011 r.
6. ONUCI (Opération des Nations Unies en Côte d'Ivoire) – Wybrzeże Kości Słoniowej od 2004 r.

*dr Paweł Borek
Kierownik Zakładu
Bezpieczeństwa Narodowego*

pewniał on zaplecze logistyczne w szerokim zakresie, m.in. zapewnienie wody pitnej i żywności wszystkim kontyngentom, oraz rozminowywanie terenu. Z kolei Polski Szpital Polowy (Polish Field Hospital & Clinics) był odpowiedzialny za zabezpieczenie medyczne.

Drugą misją ONZ, gdzie polscy żołnierze służyli z jednostką logistyczną (od czerwca 1974 do grudnia 1993) była UNDOF (United

ROCZNA SZKOŁA JĘZYKA POLSKIEGO dla młodzieży polskiego pochodzenia

Głównym celem Rocznej Szkoły Języka Polskiego było doskonalenie umiejętności poprawnego komunikowania się po polsku przez młodzież pochodzenia polskiego z Białorusi i Ukrainy. Podejmując studia na polskiej uczelni, młodzi ludzie zyskali możliwość poprawienia swoich kompetencji językowych niezbędnych do studiowania na polskiej uczelni, na wybranym kierunku studiów. Kompetencje komunikacyjne były kształcone w powiązaniu ze zdobywaniem wiedzy o kulturze, historii i realiach społeczno-geograficznych Polski i regionu Lubelszczyzny. Intensywny kurs kształcenia odbywał się trzy razy w tygodniu i obejmował trzy bloki tematyczne: językowy - nastawiony na pogłębienie znajomości języka polskiego, literacko-historyczny oraz kulturowy, wzbogacające wiedzę o kulturze i historii Polski, ale również służące kształceniu sprawności komunikacyjnych i w dużej mierze im podporządkowane. Taka konstrukcja projektu stwarzała okazję do nawiązywania bezpośrednich kontaktów z polskimi rówieśnikami, przyczyniała się do rozumienia współczesnych zjawisk społecznych i kulturowych, ułatwiała studentom funkcjonowanie w nowym otoczeniu. Przyczyniała się do wzmacniania więzi z krajem przodków, kształtowania i określania na nowo własnej tożsamości przez uczestników. Działania programowe były realizowane nie tylko w formie zajęć lektoratowych i konwersatoryjnych, ale też poprzez aktywne uczestnictwo w kulturze (m.in. seans filmowy, wizyta w galerii, musical). W ramach bloku językowego były kształcone cztery sprawności językowe: rozumienie mowy ze słuchu, mówienie, czytanie ze zrozumieniem oraz pisanie. Intensywne ćwiczenia językowe uwzględniały zróżnicowany poziom umiejętności studentów. W zakresie przyswajanych treści studenci mieli możliwość utrwalenia

niezbędnych informacji z dziedziny fleksji i składni, ortografii, opanowania struktur gramatycznych obowiązujących w języku polskim. Nauczanie miało również na celu bogacenie słownictwa z różnych kręgów tematycznych związanych z codziennym funkcjonowaniem (m.in. autoprezentacja, mieszkanie, środowisko, studia, codzienne czynności, zakupy, komunikacja, czas wolny, instytucje użyteczności publicznej, rozrywki, zainteresowania), a przede wszystkim związanych z kierunkiem studiów. Rozwijanie specjalistycznego słownictwa przydatnego w studiowaniu odbywało się w oparciu o teksty popularnonaukowe i naukowe szczególnie związane z kierunkiem studiów, w przypadku beneficjentów projektu z zakresu ekonomii i turystyki. Wykorzystano w szerokim zakresie gotowe scenariusze zajęć z podręcznika A. Dunin-Dudkowskiej „Ekonomia – To nie boli. Polski język ekonomiczny dla cudzoziemców” oraz teksty i zadania testowe z publikacji A. Butcher, B. Maliszewskiego, G. Przechadzkiej, M. Rzeszutko-Iwan, A. Trębskiej-Kerntopf, Wokół Lublina. Zadania testowe z języka polskiego dla obcokrajowców, a także przykłady do utrwalenia gramatyki z podręcznika B. Bartnickiej, H. Satkiewicz, Gramatyka języka polskiego. Podręcznik dla cudzoziemców. W kształceniu językowym wykorzystywano różnorodne metody pracy z tekstem podstawowym, m.in. zastosowanie nowych wyrazów w zdaniach, testy wyboru, uzupełnianie luk, parafrazowanie, definiowanie wyrazów, krzyżówki, tworzenie wyrazów pochodnych, ćwiczenia ortograficzne, tematy do dyskusji. Leksykalne i gramatyczne przygotowanie studentów stanowiło podstawę do kształcenia umiejętności tworzenia różnych form wypowiedzi pisemnych, m.in. sporządzania notatek, dokumentów oficjalnych i urzędowych oraz prowadzenia dys-

kusji na tematy związane ze specjalnością studiów, zainteresowaniami. Utrwalane były także podstawowe zasady ortografii i interpunkcji.

Zagadnienia realizowane w bloku literacko-historycznym obejmowały poznanie wybranych utworów poetyckich i prozatorskich z literatury polskiej XIX i XX wieku, a także zrozumienie ważnych wydarzeń z historii Polski tego okresu. Odwołanie się do twórczości A. Mickiewicza (m.in. ballad, Dziadów cz. III, Pana Tadeusza), H. Sienkiewicza (Trylogia), E. Orzeszkowej (Nad Niemnem), T. Borowskiego (Opowiadania), G. Herlinga-Grudzińskiego (Inny świat) posłużyło do przybliżenia tragicznych dziejów narodu polskiego w okresie niewoli narodowej i II wojny światowej. Obcowanie z poezją współczesną m.in. Cz. Miłosza, Z. Herberta i W. Szymborskiej stało się pretekstem do ukazania piękna mowy polskiej i utrwalenia zagadnień z zakresu prozodii. Wykorzystano m.in. metodę analizy tekstu literackiego, wykładu oraz odbioru adaptacji filmowej, recytacji.

Blok kulturowy był ściśle powiązany z ww. blokami tematycznymi. Uzupełniał edukację kulturalną o tematykę z dziedziny sztuk plastycznych, muzyki, tańca czy też codziennego życia kulturalnego. Realizowane formy kontaktów z kulturą czy też planowe zajęcia w systemie konwersatoryjnym i ćwiczeniowym dały uczestnikom wiedzę na temat wartościowych dokonań kulturalnych, dostarczyły okazji do wielu przeżyć w czasie obcowania ze sztuką. Chodziło również o ukazanie aspektu obyczajowego, świadomości i mentalności Polaków, sytuacji Polski w szerszym kontekście - na tle integracji europejskiej. Studenci poznali wiele przykładów wartościowych dzieł kultury dawnej i współczesnej w oparciu o wykorzystanie materiałów ikonicznych, nagrań (repro-

JĘZYKA POLSKIEGO

odzenia z Białorusi i Ukrainy

dukcje dzieł sztuki, wystawy, teczki tematyczne, prezentacje multimedialne, płyty), a także bezpośredni kontakt z kulturą (wizyta w Galerii Podlaskiej i Muzeum Południowego Podlasia, seans kinowy „Wałęsa. Człowiek z nadziei”, spektakl w teatrze muzycznym Buffo - Romeo i Julia). Żywy kontakt z kulturą był okazją do nawiązania rozmowy ze znawcami tematu w placówkach kultury oraz do dyskusji i prezentowania swoich opinii. Wybrane zajęcia były poświęcone na poznanie polskiej tradycji i obyczajów, z uwzględnieniem m.in. andrzejkowych i bożonarodzeniowych. Edukacja kulturalna służyła również dostarczaniu okazji do aktywności kulturalnej, spędzania czasu z piosenką, stąd też studenci wielokrotnie mieli okazję do zapoznania się z różnymi utworami – nie tylko z pieśnią patriotyczną (Rota, Pierwsza brygada, Żeby Polska), ale też piosenką biesiadną, czy też utworami M.Grechuty, Budki Suflera, Bajmu (twórcy z regionu Lubelszczyzny). Odwołanie do dawnej kultury i historii służyło rozumieniu współczesnych realiów społeczno-kulturowych Polski i ukazaniu ciągłości i trwałości narodowego dziedzictwa.

Prowadzone w czasie realizacji projektu testy i sprawdziany językowe potwierdzają przyrost kompetencji, sondaże i dyskusje z beneficjentami wskazują, iż zmieniło się ich postrzeganie polskiej rzeczywistości. Zdobyte kompetencje językowe i wiedza o kraju przodków ułatwiają studentom samodzielne funkcjonowanie w nowym środowisku, rozumienie zjawisk w nim zachodzących pomagają w samorozwoju, w społecznym i kulturowym funkcjonowaniu, dodają pewności siebie, otwierają nowe perspektywy planowania własnej przyszłości i określania tożsamości.

*Mgr Elżbieta Zaremba
Mgr Iwona Żelisko*

Konferencja WIELOKULTUROWOŚĆ W MEDYCYNIE

Dnia 25 listopada 2013 roku studenci II roku studiów magisterskich Zdrowia Publicznego Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej pod opieką dr n. med. Anny Ślifirczyk odwiedzili miejscowość Kruszyniany w ramach zajęć z przedmiotu „Problemy Wielokulturowości w Medycynie”. Celem wyjazdu było poznanie kultury, obyczajów i religii Muzułmanów.

Podlasie od wieków jest miejscem współistnienia wielu kultur, gdzie bogate tradycje wiążą się z nie jedną religią spotykaną na tych terenach.

Kruszyniany to miejscowość położona w województwie podlaskim w powiecie sokólskim, w gminie Krynki. Miejscowość charakteryzuje zróżnicowanie kulturowe i religijne mieszkańców. Można spotkać tu rodziny katolickie, prawosławne i ludność polską pochodzenia tatarskiego. Zamieszkuje tu 45 rodzin, z czego 3 tatarskie.

W miejscowości znajduje się meczet z XVIII w., a jego historia sięga panowania króla Jana III Sobieskiego, oraz cmentarz

tatarski „Mizar”. Budynek meczetu jest zachowany w doskonałym stanie, zwiedziliśmy jego wnętrze. Konstrukcja świątyni jest drewniana na planie prostokąta. Ozdabiają ją dwie wieżyczki i jedna sygnaturka zakończone półksiężycami. Wnętrze jest podzielone na 2 części – oddzielnie dla kobiet i mężczyzn. Wyposażenie wnętrza meczetu w przeważającej części jest współczesne. Jego najważniejszym i jednocześnie najstarszym elementem jest minbar. Jest to nisza w południowej ścianie, wskazująca wiernym Mekkę, czyli kierunek, w którym powinny być zanoszone modły. Ponadto w meczecie znajdują się dywany leżące na

podłodze, liczne muhiry (tkaniny z wersami koranu w języku arabskim) wiszące na ścianach oraz lampy i kinkiety w stylu orientalnym. Nie dopuszczalne jest umieszczanie na ścianach obrazów przedstawiających ludzi i zwierząt.

Za świątynią znajduje się stary cmentarz tatarski „Mizar”. Cmentarz jest starannie zadbany, nagrobki są czytelne, różnią się nieco od chrześcijańskich, i co ciekawe nagrobki zwrócone są na wschód. Najstarsze nagrobki to proste ciosy kamienne. Układ grobów w rzędy jest dziś czytelny tylko miejscami. Napisy na kamieniach nagrobnych wyryte są zarówno w językach:

polskim, arabskim i rosyjskim. Mizar jest czynny do dnia dzisiejszego, obok Bohonik jest główną nekropolią polskich Tatarów.

Szczególne uwagę studenci poświęcili problematyce zdrowia i choroby w islamie. Muzułmanie szczególnie dbają o zdrowie. Szeroko rozumiana profilaktyka obejmuje post, modlitwę, jałmużnę, małżeństwo. Obowiązkiem każdego muzułmanina jest rytualne obmycie ciała. Przed każdą z modlitw.

Islam zakazuje stosowania używek, jedzenia zwierząt padlińców w tym wieprzowiny. Uważa się takie mięso za nieczyste, a w sensie medycznym tłumaczy się, że takie mięso jest źródłem przenoszenia większej ilości zakażeń i chorób. Religia zakazuje także hazardu, cudzołóstwa. Szczególny nacisk jest położony na dietę, aktywność fizyczną i odpoczynek. Integralnym elementem życia muzułmanina jest modlitwa, która jest „źródłem błogosławieństwa”. Rodzina muzułmańska jest patriarchalna. Władzę sprawują

mężczyźni. Ich zadaniem jest troska o byt materialny członków rodziny.

Islam dopuszcza transplantację narządów, transfuzję krwi w przypadku, kiedy zostały wyczerpane wszystkie możliwości terapeutyczno-lecznicze. Muzułmanie nie dopuszczają aborcji (ale w przypadku zagrożenia życia matki zgadzają się na nią), eutanazji, kremacji i sekcji zwłok (polscy muzułmanie dopuszczają sekcję zwłok). W kwestii planowania rodziny islam nie dopuszcza antykoncepcji, akceptuje metody sztucznego zapłodnienia jednak jedynie w obrębie małżeństwa.

Naszym przewodnikiem po meczecie był Pan Dżemil Gembicki, który niezwykle ciekawie wprowadził nas w arkana islamu. Pan Dżemil jest osobą bardzo komunikatywną, bez problemu mogliśmy poruszyć ważne dla nas kwestie kontaktów z Muzułmaninem w pracy ratownika medycznego i pielęgniarce.

Nasze spotkanie z islamem dopełniły smaki kuchni tatarskiej u Pani Dżenetty Bogdanowicz. Mieliśmy okazję spróbować niezwykłych potraw tatarskich takich jak: zupa cymes, kołduny, pieriekaczewnik, pyzy z mięsem, jepoczmaki. A na deser delikatne pierożki w sosie malinowym i wyborna, aromatyczna kawa.

Wyjazd uważamy za bogaty pod względem doświadczeń z kulturą, religią, obyczajami i kuchnią Muzułmanów. Niewątpliwie ugruntowaliśmy dotychczasową wiedzę i pogłęбилиśmy nasze wyobrażenie o islamie, a w kontekście religii o relacjach zachodzących pomiędzy Muzułmanami i pracownikami ochrony zdrowia - omawianych na przedmiocie „Problemy wielokulturowości w medycynie”. Doświadczenia tego dnia z pewnością zostaną pozytywnie wykorzystane w przyszłej pracy zawodowej.

*Dr n. med. Anna Ślirfirczyk
Katedra Zdrowia*

Doświadczalnictwo rolnicze i jego związek ze statystyką

Doświadczalnictwo rolnicze, zwane też teorią eksperymentu, to młoda dziedzina wiedzy, której początki sięgają pierwszej połowy XIX wieku.

Warto jednak przypomnieć, że od bardzo dawnych czasów człowiek wybierał rośliny, widząc płynące z nich korzyści szczególnie jako pożywienia. Podejmował więc pewne działania, które mogły pomnożyć ich zasób. W działaniach tych opierał się na obserwacji, a spostrzeżenia swoje przekazywał następnym pokoleniom. Zapoczątkowany w ten sposób postęp rolnictwa odbywał się bardzo powoli, a przy tym wiele nieprzewidywanych sytuacji mogło zaowocować głodem.

Wieloletnie obserwacje zaczęły wskazywać na związki między czynnikami siedliska i plonem dla różnych roślin. Nie od razu jednak było wiadomo jak to sprawdzić. Postawienie tego pytania i podjęte próby uzyskania odpowiedzi na nie były początkiem doświadczalnictwa czyli działania opartego na eksperymencie.

Pierwsze eksperymenty w Polsce były prowadzone na założonym w 1836 roku

polu doświadczalnym w Marymoncie pod Warszawą w istniejącym tam Instytucie Rolniczym. Nie były to jednak doświadczenia podobne do prowadzonych obecnie. Początkowo doświadczenia także opierały się na obserwacji roślin. Prowadzono opisy ich cech morfologicznych i własności użytkowych.

Kolejne stacje doświadczalne, często prywatne, powstały dopiero w latach dziewięćdziesiątych XIX wieku. Były to stacje w Dańkowie koło Grójca (powstała w 1881 r.), Niemirczu na Ukrainie (1886 r.) oraz w Sobieszynie w województwie lubelskim (1886 r.). Pierwsze dwie stacje prowadziły badania agrotechniczne i hodowlane, z dobrymi rezultatami szczególnie w hodowli buraka cukrowego i pastewnego, a trzecia zajmowała się badaniami nad porównaniem odmian roślin uprawnych i doświadczeniami nawozowymi. Rozpoczęto tam też hodowlę zbóż i zapoczątkowano upowszechnianie wiedzy rolniczej. Rozwój istniejących stacji doświadczalnych spowodował powstawanie kolejnych na terenie wszystkich trzech zaborów.

Warto wspomnieć, że Instytut w Puławach powołany był dopiero w dwudziestolecie międzywojennym.

Szerzenie wiedzy rolniczej było też głównym zadaniem powstających w tym okresie szkół rolniczych, przy których organizowano też pola doświadczalne. Zaczęły także powstawać wyższe uczelnie rolnicze lub wydziały rolnicze na uniwersytetach. W Dublinach od 1853 r. działała szkoła rolnicza przekształcona w 1872 r. w uczelnię wyższą. Wydział Rolniczy na Uniwersytecie Jagiellońskim powołano w 1890 roku, SGGW w Warszawie utworzona została w 1918 r. W roku 1919 powstał Wydział Rolniczo-Leśny w Politechnice Lwowskiej na bazie Akademii Rolniczej w Dublinach. W 1919 roku powołano Wydział Rolniczo-Leśny na Uniwersytecie Poznańskim oraz Akademię Rolniczą w Bydgoszczy.

Ponieważ uczelnie te miały pola doświadczalne, w stacjach lub zakładach doświadczalnych, należało zatem sformalizować zasady prowadzenia doświadczeń. W 1927 roku ukazuje się pierwszy w Polsce podręcznik profesora UJ Edmunda Załęskiego-

icze w Polsce

tyką matematyczną

go pod tytułem „Metodyka doświadczeń rolniczych” wydany we Lwowie w 1927 roku. Prof. Załęski (żyjący w latach 1863 – 1932) zaczął swoją pracę w Dublinach, a w 1921 r. gdy utworzono na UJ specjalność doświadczeń rolniczych, został kierownikiem utworzonej tam jednostki.

Nadal jednak istniał problem jak poprawnie wyciągać wnioski z przeprowadzanych doświadczeń. Opisowe wyniki uzyskiwane ze spostrzeżeń i obserwacji nie dawały podstaw do jakichkolwiek uogólnień. Dopiero wprowadzenie wartości liczbowych do charakteryzowania cech i obliczenie z nich chociażby tylko średnich wartości były przełomem w dotychczas stosowanych metodach w analizie wyników doświadczeń i zapoczątkowały rozwój dziedziny wiedzy zwanej statystyką matematyczną.

Początki statystyki matematycznej sięgają XVII wieku. Rozwijała się ona równocześnie z rachunkiem prawdopodobieństwa. Postęp jej następował w niezbyt szybkim tempie aż do drugiej połowy XIX wieku. Wtedy to nastąpił szybki jej rozwój. Łatwo

można połączyć te dwa fakty: rozwój doświadczeń z rozwojem statystyki.

Skąd wynika ta zbieżność i czy istnieje związek między tymi dwoma dziedzinami wiedzy?

Przypomnijmy czym zajmuje się statystyka? Na podstawie wartości liczbowych, którymi można scharakteryzować zjawiska, bada ich przebieg, a także wykrywa istotne różnice i związki lub współzależności między nimi pod warunkiem, że zjawiska te nie są pojedyncze, ale powtarzają się wielokrotnie czyli są to zjawiska masowe. Prowadzi to do opisania prawidłowości w przebiegu procesów szczególnie wtedy, gdy występowanie zjawiska jest uzależnione od szeregu przyczyn w tym też losowych. Podstawowym pojęciem statystyki jest więc zmienna losowa przyjmująca swoje wartości z określonym prawdopodobieństwem, a badaną cechą (zjawisko) można traktować jako realizację zmiennej losowej.

Wykryte w wyniku eksperymentu prawidłowości mogą być podstawą do sformułowania odpowiednich praw biologicznych, gdy ilościowa strona zagadnienia wyjaśnio-

na przez statystykę zostanie poparta logicznym rozumowaniem.

W doświadczeniach z roślinami najczęściej bada się jak zachowują się interesujące eksperymentatora pewne cechy tych roślin pod wpływem stosowanych czynników. Zatem statystyka jest potrzebna do scharakteryzowania wartości tejże cechy w całej zbiorowości roślin, a nie u pojedynczych sztuk. Pozwala to na uogólnienie uzyskanych w doświadczeniu wniosków. Dzięki metodom statystycznym otrzymuje się obiektywne, uogólnione wnioski, podczas gdy ocena wyników doświadczenia bez zastosowania tych metod jest oceną subiektywną, odnoszącą się jedynie do tego konkretnego doświadczenia.

Skąd wynikała potrzeba zastosowania statystyki w doświadczeniach?

Opisywanie cech wartościami liczbowymi wymusiło poszukiwanie nowych sposobów dla dokonywania porównań i poszukiwania miary ich dokładności. Samo podnoszenie precyzji i dokładności w wykonywanych doświadczeniach nie dawało odpowiedzi na stawiane pytania

na przykład takie jak: która odmiana lepiej plonuje przy określonych warunkach glebowych. Zauważono też, że rośliny uprawiane w ten sam sposób dają różniące się wartości badanej cechy. Wskazywało to na istnienie zmienności zarówno osobniczej jak i warunków glebowych. Nie można zatem tak jak robiono to dotychczas opierać wniosków na badaniu pojedynczych osobników, ale konieczne okazało się wprowadzenie powtórzeń w obrębie doświadczenia, czyli replikacji co pociągnęło za sobą zmianę metodyki doświadczeń, gdyż porównywanie ze sobą poszczególnych wyników straciło sens. Zaproponowano zatem porównanie średnich z replikacji. Brakowało jednak obiektywnych kryteriów do ich porównywania czyli stwierdzenia istotności różnic.

Jednocześnie zwrócono też uwagę na to, że pewne wartości cechy występują częściej, a inne rzadziej. Zasugerowało to możliwość wykorzystania prawdopodobieństwa do charakteryzowania cech, a zatem cechy mogą być rozważane jako zmienne losowe i ma sens zastosowanie metod statystycznych do analizy wyników eksperymentów.

Pierwszym eksperymentatorem w Polsce, który zastosował statystykę matematyczną do opracowania wyników doświadczenia porównawczego z odmianami buraków cukrowych był właśnie prof. Edmund Załęski. W 1907 r. opublikował on pracę, w której wy-

korzystuje rachunek prawdopodobieństwa dla porównania średnich odmianowych. Zaproponował on obliczenie błędów standardowych średnich dla badanych odmian i wyznaczenie dla każdej średniej przedziału zgodnie z prawem trzech sigm. Wniosek o istotności różnic między średnimi uzyskiwany był wtedy, gdy przedziały nie zachodziły na siebie.

Metoda ta budziła wiele kontrowersji, gdyż była zależna od wielkości prób czyli od liczby replikacji. Im więcej użyto replikacji w badaniach tym wniosek był dokładniejszy. Należałoby zatem stosować badania z dużą liczbą replikacji, co utrudniało przeprowadzanie doświadczenia. Metoda ta miała więc zarówno zwolenników jak i przeciwników.

Problem został rozwiązany, gdy angielski statystyk Wiliam Gosset (o pseudonimie Student) zaproponował metodę porównania średnich dla małych prób, która do dziś jest często stosowana i znana pod nazwą testu t – Studenta.

Od tamtej pory powstało i powstają obecnie liczne metody statystyczne, które są wykorzystywane do analizy wyników eksperymentów związanych ściśle z różnymi sposobami prowadzonych doświadczeń i problemami badawczymi.

Metody statystyczne w zastosowaniu do doświadczalnictwa zostały szeroko zaakceptowane i rozwój statystyki nabrał tempa.

Podano także nowe zasady zakładania doświadczeń rolniczych przy uwzględnieniu randomizacji, czyli losowego przyporządkowania wariantów czynników jednostkom eksperymentalnym. Wprowadził je Ronald Fischer zatrudniony od 1919 roku w Rothamsted Experimental Station w Anglii. On także jest autorem powszechnie wykorzystywanej metody analizy wariancji.

Wiek XX to okres szybkiego rozwoju zarówno doświadczalnictwa jak i statystyki matematycznej. Duże zasługi dla statystyki, a więc i dla doświadczalnictwa położył polski statystyk Jerzy Sława Neyman żyjący w latach 1894 – 1981. Wiele nowych metod wprowadzili też statystycy pracujący w uczelniach rolniczych Poznania i Lublina.

Doświadczalnictwo, które wyrosło z nauk rolniczych obecnie jest powszechnie wykorzystywane w badaniach eksperymentalnych z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych dziedzin nauki. Także metody statystyczne stosowane do analizy wyników doświadczeń w celu prawidłowego wyciągnięcia wniosków są dziś powszechnie stosowane. Obie te dziedziny wiedzy są więc ze sobą ściśle powiązane.

prof. dr hab.

*Mirosława Wesołowska – Janczarek
Katedra Ekonomii i Zarządzania*

Biblioteka Poleca

Tytuł: Krótka historia subkulturowości

Autor: Witold Wrzesień

Wydawnictwo: Wydawnictwo Naukowe PWN

ISBN: 978-83-01-17292-3

Oprawa: miękka

Liczba stron: 419

Rok wydania: 2013

Książka jest próbą usystematyzowania dotychczasowej wiedzy o świecie młodzieżowych subkultur oraz przeglądem najważniejszych subkulturowych wydarzeń ostatnich kilkudziesięciu lat. Współczesna aktywność subkulturowa młodzieży posiada inne cechy aniżeli bywało to w minionych dziesięcioleciach, a według autora jej antagonizujący potencjał wobec kultury dominującej został znacznie zredukowany. Z jednej strony, żyjemy obecnie w czasach ciszy subkultur młodzieżowych, z drugiej zaś w świecie nowych subkulturowych możliwości. Książkę rozpoczynają rozważania o młodzieży i młodości, dalej autor oprócz systematyzacji kategorii analitycznej subkultury zajmuje się zależnościami między subkulturowością a pokoleniowością, gdyż według niego między tymi cechami występują pewne zbieżności, wpływające na indywidualny charakter poszczególnych pokoleń. Znaczną część książki autor poświęca omówieniu subiektywnie wybranych subkultur od początku ich istnienia do czasów współczesnych. Jak pisze W. Wrzesień „Moim zamierzeniem nie jest stworzenie encyklopedii subkultur młodzieżowych ani podręcznika akademickiego chociaż zdaję sobie sprawę, że i takie funkcje prezentowana książka może pełnić.”

Tytuł: Gospodarka i finanse samorządu terytorialnego

Autor: red. nauk. Grzegorz Maśloch, Jacek Sierak

Wydawnictwo: Oficyna Wydawnicza Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

ISBN: 978-83-7378-803-9

Oprawa: miękka

Liczba stron: 598

Rok wydania: 2013

Samorząd terytorialny to społeczność zamieszkująca określone terytorium połączona wspólnotą interesów. Tak ukształtowanemu podmiotowi przypisano obowiązki i uprawnienia związane ze sprawowaniem administracji publicznej oraz realizację zadań o charakterze gospodarczym i społecznym. Wykonując je wspólnota samorządowa działa we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność. Jest to konsekwencja wydarzeń z początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, kiedy to państwo utraciło monopolistyczną rolę jedynej reprezentanta władzy publicznej. Samorząd terytorialny podejmuje decyzje i realizuje funkcje zarządzania np. planowanie i podejmowanie decyzji, organizowanie, przewodzenie, kontrolowanie. Autorzy książki główny nacisk kładą na problemy z jakimi muszą się zmierzyć jednostki samorządu terytorialnego, a także związane z nimi podejmowanie decyzji zarządczych, przyjmowanie postaw menedżerskich. Praca została podzielona na trzynaście rozdziałów, w których poszczególni autorzy będą się zajmować takimi zagadnieniami jak: podstawy prawne samorządu, jego rozwój, sposób finansowania czy zagadnienia zarządzania zasobami ludzkimi. Celem publikacji jest dostarczenie wiedzy o procesach i zjawiskach zachodzących w gospodarce lokalnej oraz metodach i instrumentach kształtowania rozwoju regionalnego.

Tytuł: Open Access: Analiza zjawiska z punktu widzenia polskiego naukowca

Autor: Piotr Kozierski, Rafał Kabaciński, Marcin Lis, Piotr Kaczmarek

Wydawnictwo: Oficyna Wydawnicza Impuls

ISBN: 978-83-7850-485-6

Wersja elektroniczna: PDF

Liczba stron: 336

Rok wydania: 2013

Ruch Otwartego Dostępu do Nauki jest oddolną inicjatywą stworzoną przez naukowców i bibliotekarzy w celu jak najszerszego udostępnienia zasobów nauki, szczególnie w Internecie. Ruch ten powstał w środowisku naukowym i jest naturalnym sprzymierzeńcem świata akademickiego. Otwarty dostęp do wyników badań naukowych kończy epokę, w której udział w rozwoju nauki mogli mieć jedynie ci, których stać było na książki i subskrypcję czasopism. Open Access przynosi naukowcom oraz ich instytucjom wiele korzyści. Ugruntowanie pozycji instytucji oraz jej dorobku naukowego w świecie może mieć istotne znaczenie dla uczelni, które chcą uzyskać dobrą pozycję w międzynarodowych rankingach i pokazać, jak ważną rolę odgrywają w społeczeństwie. Co może być modelem komunikowania się naukowego? Czasopismo elektroniczne, które publikuje bieżące recenzowane artykuły na platformach elektronicznych, repozytorium, które udostępnia, gromadzi i archiwizuje artykuły, preprinty, postpriny, ale i monografie, raporty. Celem publikacji jest przyjrzenie się zjawisku Open Access i jego ocena z punktu widzenia polskiego badacza. W pierwszym rozdziale autorzy zastanawiają się nad przyczynami powstania tego ruchu, a następnie w rozdziale drugim precyzują, czym jest Open Access oraz pokrewne inicjatywy, często mylnie z nim utożsamiane. Rozdział trzeci jest analizą ruchu otwartego dostępu z punktu widzenia różnych grup interesu związanych z nauką. Wreszcie rozdziały czwarty i piąty skoncentrują się na praktycznych aspektach publikowania artykułów w otwartym dostępie z punktu widzenia polskiego badacza. Rozdział szósty to krótkie podsumowanie informacji o ruchu Open Access.

Cezary Borkowicz
Biblioteka PSW

SENIORZY ŻYJĄ PEŁNIĄ ŻYCIA

Międzynarodowy Dzień Osób Starszych ustanowiony został przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 14 grudnia 1990 (rezolucja 45/106). Był to rezultat wielu wcześniejszych inicjatyw ONZ na rzecz osób starszych. Rok 1999 był Międzynarodowym Rokiem Seniorów, a jego hasło brzmiało: "Społeczeństwo otwarte dla wszystkich pokoleń". Również w Polsce było wiele inicjatyw obchodów tego Roku, a 1 paździer-

Organizacji Zdrowia obchodzony jest od 2006 roku Światowy Dzień Świadomości Znęcania się nad Osobami Starszymi (w Polsce jako „Światowy Dzień Praw Osób Starszych”). Dzień ten ma zwrócić uwagę na fakt złego traktowania osób starszych, ich zaniedbywania i wykorzystywania przez własne otoczenie.

Wszystkie te daty: 1 października jako Międzynarodowy Dzień Osób Starszych,

można było przekonać się na imprezie zorganizowanej przez BCK oraz Oddział Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Kluby seniora z naszego miasta zaprezentowały się w części artystycznej, a w drugiej części integracyjnego spotkania wszyscy seniorzy zaprezentowali się tanecznie podczas dyskoteki, prowadzonej przez DJ WIKĘ, czyli panią Wirginię Szmyt, 73-letnią didżejkę z Warszawy, która powiada: "To,

73-letnia didżejka przy konsolce

Wspólna zabawa z Dj Wiki

nika w Pile zainaugurowano Międzynarodowe Spotkanie Seniorów, które odbywają się rokrocznie do tej pory. W dniach 8-12 kwietnia 2002 odbyło się w Madrycie Drugie Światowe Zgromadzenie na temat Starzenia się Społeczeństw. Papież Jan Paweł II wystosował list papieski do uczestników tego Zgromadzenia podkreślając przy tej okazji troskę, jaką Kościół katolicki otacza tę grupę ludzi. Z inicjatywy Międzynarodowej Organizacji Zapobiegania Przemocy wobec Osób Starszych oraz Światowej

20 października jako Europejski Dzień Seniora oraz 14 listopada jako Ogólnopolski Dzień Seniora to jeden cel: kształtowanie społecznego postrzegania osób starszych i podejmowanie działań zapewniających seniorom godne życie. Te daty to również zwiastuny nieuchronnej rewolucji demograficznej, jaką jest starzenie się społeczeństw. Wszelkie inicjatywy dotyczące aktywizacji osób starszych pozwalają radośnie się starzeć i często przeżywać drugą młodość. A jak młodzi są „starzy ludzie”

jak starość wygląda, zależy od tego, jacy jesteśmy”. Towarzyszyła jej pani wodzirej z Tanecznego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Warszawie.

Również na naszym Uniwersytecie uczciliśmy ten dzień. Koleżanka przewodnicząca mówiła o seniorach, ich roli w społeczeństwie, obowiązkach społeczeństwa wobec nich i jak ważne są dla ludzi na emeryturze zajęcia na UTW. Ad hoc ukształtowana grupa teatralna przedstawiła kilka wierszy nt. jak to z seniorami bywa oraz

Uroczyste spotkanie z okazji Dnia Seniora na PSW...

... i wspólna zabawa

inscenizację p.t. „Śmiechoterapia”. Koleżanka Alina Frączak przedstawiła swoje rękodzieło pokazując, jak można wykonać tak piękne ozdoby. A potem tańczyliśmy w rytm muzyki puszczonej przez DJ SAAM-a. Gościem honorowym była Pani Dziekan dr Joanna Marchel.

Nie bójmy się jesieni, wszak ona złota jest; przed nami jeszcze życie, nie bójmy się więc jej. Choć są na niebie chmury i wichur goni je, nie bójmy się jesieni, może być urok w niej. BO: Niech nam kto mówi co

chce, a my wiemy, że z nami nie jest źle. Niech nam kto mówi co chce, z seniorami nie jest źle. (fragmenty inscenizacji)

*Tekst Irena Mikiciuk,
zdjęcia Zofia Mikonowicz*

zomik

Bogaty chłopak

Ciągle aktualne wydaje się pytanie o to, co Chrystus mógłby powiedzieć dzisiaj młodemu chłopakowi lub dziewczynie, gdyby któregoś dnia pojawił się nagle wśród nas. Próbę odpowiedzi na to pytanie podjął się błogosławiony Jan Paweł II, patron naszej uczelni w Liście Apostolskim do Młodych Całego Świata z okazji Międzynarodowego Roku Młodzieży. Swoje rozważanie oparł na następującym fragmencie Pisma Świętego:

A oto zbliżył się do Niego pewien człowiek i zapytał: «Nauczycielu, co dobrego mam czynić, aby otrzymać życie wieczne?» Odpowiedział mu: «Dlaczego Mnie pytasz o dobro? Jeden tylko jest Dobry. A jeśli chcesz osiągnąć życie, zachowaj przykazania». Zapytał Go: «Które?» Jezus odpowiedział: «Oto te: Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie zeznawaj fałszywie, czcij ojca i matkę oraz miłuj swego bliźniego, jak siebie samego!» Odrzekł Mu młodzieniec: «Przestrzegałem tego wszystkiego, czego mi jeszcze brakuje?» Jezus mu odpowiedział: «Jeśli chcesz być doskonały, idź, sprzedaj, co posiadasz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną!» Gdy młodzieniec usłyszał te słowa, odszedł zasmucony, miał bowiem wiele posiadłości.

Mt 19, 16-22

Jan Paweł II stawia Wam dwa ważne pytania i stara się odpowiedzieć Wam w imieniu Jezusa.

Pytanie 1: Dlaczego młodość jest szczególnym bogactwem?

Zacznijmy od tego, co w ewangelicznym zapisie znajduje się na końcu. Młodzieniec odchodzi smutny, albowiem „miał wiele posiadłości”.

Nie ulega żadnej wątpliwości, że zdanie to odnosi się do dóbr materialnych, których ów młody człowiek był właścicielem lub dziedzicem. Jest to może sytuacja właściwa tylko dla niektórych, raczej jednak nietypowa. I dlatego słowa Ewangelisty prowokują do innego postawienia problemu: chodzi o to, że sama młodość (niezależnie od ja-

kichkolwiek dóbr materialnych) jest szczególnym bogactwem człowieka, dziewczyny czy chłopca - i najczęściej też jako swoiste bogactwo bywa przez młodych przeżywana. Najczęściej - choć nie zawsze, nie z reguły - gdyż nie brakuje na świecie ludzi, którzy z różnych powodów nie doświadczają młodości jako bogactwa. Wypadnie jeszcze o tym osobno powiedzieć.

Jednakże są racje - i to również racje natury obiektywnej, aby o młodości myśleć jako o szczególnym bogactwie, którego człowiek doświadcza w tym właśnie okresie życia. Okres ten różni się z pewnością od okresu dzieciństwa - jest właśnie wyjściem z lat dziecięcych - różni się również od okresu pełnej dojrzałości. Okres młodości jest bowiem czasem szczególnie intensywnego odkrywania ludzkiego „ja” - i związanych z nim właściwości oraz uzdolnień. Stopniowo i sukcesywnie odsłania się przed wewnętrznym widzeniem rozwijającej się osobowości młodzieńczej lub dziewczęcej owa specyficzna, poniekąd jedyna i niepowtarzalna - potencjalność konkretnego człowieczeństwa, w którą wpisany jest jakby cały projekt przyszłego życia. Życie rysuje się jako realizacja owego projektu: jako „samourzeczywistnienie”.

Sprawa zasługuje oczywiście na wielostronne naświetlenie - jeśli jednak ująć ją pokrótce, wówczas odsłania się taki właśnie profil i kształt owego bogactwa, którym jest sama młodość. Jest to bogactwo odkry-

wania a zarazem planowania, wybierania, przewidywania i podejmowania pierwszych własnych decyzji, które mają znaczenie dla przyszłości w wymiarze ściśle osobowym ludzkiej egzystencji. Równocześnie są one społecznie ważne. Młodzieniec z Ewangelii znajduje się na tym właśnie etapie. Wnioskujemy o tym poprzez pytania, jakie zadaje w rozmowie z Jezusem. Dlatego też owe końcowe słowa o „wielu posiadłościach”, czyli o bogactwie, mogą być zrozumiane w takim właśnie znaczeniu: bogactwo, jakim jest sama młodość.

Wobec tego jednak musimy zapytać: czy to bogactwo, jakim jest młodość, ma odwozić człowieka od Chrystusa? Tego Ewangelista z pewnością nie mówi, analiza tekstu raczej pozwala wnioskować inaczej. Nad decyzją odejścia od Chrystusa zaciążyły w końcu tylko bogactwa zewnętrzne: to, co posiadał („posiadłości”). Nie to, kim był. To kim był właśnie jako młody człowiek - owo wewnętrzne bogactwo, które kryje się w ludzkiej młodości - przyprowadziło go do Jezusa. Kazało mu także postawić te pytania, w których chodzi najwyraźniej o projekt całego życia. Co mam czynić? „Co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?” Co mam czynić, aby życie moje posiadało pełną wartość i pełny sens?

Młodość każdego z Was, drodzy Przyjaciele, jest bogactwem, które okazuje się właśnie w tych pytaniach. Człowiek stawia je sobie na przestrzeni całego życia - jednak-

„ **Jeśli chcesz być doskonały, idź, sprzedaj, co posiadasz, i rozdaj ubogim, a będziesz miał skarb w niebie. Potem przyjdź i chodź za Mną** „

że w młodości narzucają się one w sposób szczególnie intensywny, wręcz natarczywie. I dobrze, że tak jest. Te pytania świadczą właśnie o tej dynamice rozwoju ludzkiej osobowości, która właściwa jest dla Waszego wieku. Pytania te stawiacie w sposób czasem niecierpliwym - a równocześnie sami rozumiecie, że odpowiedź na nie nie może być po-

grzechu, ludzkiej nieprawości (mysterium iniquitatis). Odpowiedź Chrystusa brzmi: tylko Bóg jest dobry... tylko Bóg jest Miłością. Odpowiedź ta może wydać się trudna. Równocześnie jest ona stanowcza i jest - prawdziwa. Niesie w sobie ostateczne rozwiązanie. Jakże bardzo modłę się o to, abyście Wy, młodzi Przyjaciele, usłyszeli tę odpowiedź Chrystusa

i zło. Kiedy Chrystus odpowiadając każdemu z Was wszystko to odnieść do Boga, to równocześnie wskazuje, jakie jest ich źródło i postawa w Was samych. Każdy z Was bowiem jest obrazem i podobieństwem Boga poprzez sam akt stworzenia. To właśnie ów „obraz i podobieństwo” sprawia, że stawiacie takie pytania, że musicie je stawiać. One wszyst-

„ Bez Niego - bez odniesienia do Boga - cały świat wartości stworzonych zawisa jakby w ostatecznej próżni. ”

spieszna ani powierzchowna. Musi posiadać właściwy sobie ciężar gatunkowy. Chodzi tu o odpowiedź, która dotyczy całego życia, która zamyka w sobie całość ludzkiej egzystencji.

Pytanie 2: Jaka jest ostateczna odpowiedź na pytania człowieka?

Tylko Bóg jest dobry - to znaczy: w Nim i tylko w Nim wszystkie wartości mają swe pierwsze źródło i ostateczne spełnienie: w Nim jest „Alfa i Omega, Początek i Koniec” Tylko w Nim znajdują one swą prawdziwość i swe definitywne potwierdzenie. Bez Niego - bez odniesienia do Boga - cały świat wartości stworzonych zawisa jakby w ostatecznej próżni. Traci również swą przejrzystość, swą wyrazistość. Zło przedstawia się jako dobro, a dobro zostaje zdyskwalifikowane. Czyż nie wskazuje na to również i doświadczenie naszych czasów wszędzie tam, gdzie Bóg został odsunięty poza horyzont ocen, wartościowań, czynów...?

Dlaczego tylko Bóg jest dobry? Dlatego - ponieważ On jest miłością. Także odpowiedź daje Chrystus słowami Ewangelii, a nade wszystko świadectwem własnego życia i śmierci: „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał...” Dlatego właśnie Bóg jest dobry, ponieważ: „jest Miłością”.

Pytanie o wartość, pytanie o sens życia - powiedzieliśmy - należy do szczególnego bogactwa młodości. Wyrwa się z samego serca poszukiwań i niepokojów związanych z projektem tego życia, jakie trzeba podjąć i urzeczywistnić. Jeszcze bardziej, gdy młodość jest doświadczona cierpieniem własnym lub głęboko świadoma cierpienia innych; gdy doznaje głębokiego wstrząsu wobec wielorakiego zła, jakie jest w świecie; wreszcie: gdy staje oko w oko z tajemnicą

w sposób jak najbardziej osobisty. Abyście znaleźli wewnętrzną drogę do jej zrozumienia, do jej przyjęcia - i podjęcia.

Taki jest Chrystus w rozmowie z młodzieńcem. Taki jest w rozmowie z każdym i każdą z Was. Kiedy mówicie do Niego: „Nauczycielu dobry...”, On pyta: „dlaczego Mnie nazywasz dobrym? Dobry jest tylko Bóg”. A więc: to, że

kie świadczą o tym, jak bardzo człowiek nie może siebie pojąć bez Boga - i nie może też siebie „urzeczywistnić” bez Boga. Jezus Chrystus przyszedł na świat, ażeby każdemu z nas to przede wszystkim uświadomić.

*ks. Sławomir Szypulski
Duszpasterz Akademicki*

Ja jestem dobry - świadczy o Bogu. „Kto Mnie zobaczył, zobaczył także i Ojca” . Tak mówi Chrystus - nauczyciel i przyjaciel, Chrystus - ukrzyżowany i zmartwychwstały: Tenże sam: wczoraj, dzisiaj i na wieki.

Taki jest rdzeń, samo sedno odpowiedzi na te pytania, jakie Mu zadajecie Wy, Młodzi, poprzez całe bogactwo, które jest w Was, które tkwi w Waszej młodości. Młodość otwiera przed Wami różne perspektywy, zadaje Wam projekt całego życia. Stąd pytanie o wartość. Stąd pytanie o sens, o prawdę, o dobro

Zapraszamy wszystkich na spotkania Duszpasterstwa Akademickiego, gdzie staramy się wciąż wsłuchiwać w słowa Jezusa i wprowadzić je w życie. Szukajcie nas na www.dabp.pl

Dodatek Studencki

Końcówka roku kalendarzowego umyka, a w Naszych myślach pojawiają się już plany na nowy rok. Postanowienia i obietnice zmian. O zmianach w technologii, w postrzeganiu świata i w mentalności ludzkiej kilka słów w tym numerze Dodatku Studenckiego.

Karolina Miszczuk, Budownictwo

Vocaloidy przyszłością muzyki współczesnej, czy wielka porażka w historii muzyki?

Każdy z nas uwielbia słuchać muzyki z różnych przyczyn. Niektóre osoby słuchają jej, aby poczuć się lepiej, inni wykorzystują ją jako pewną formę motywacyjną i inspiracyjną, zaś inni jako dobrą zabawę i sposób na zarobienie pieniędzy poprzez komponowanie własnej muzyki itp. Wiele form kultury istnieje jeszcze z czasów prehistorycznych, kiedy instrumentami muzycznymi było kilka gałęzi oraz klaskanie, zaś słowami były zwykłe pomruki. Muzyka była wyrazem radości z udanego polowania, lub służyła do odstraszania potencjalnych wrogów lub podczas wojny pomiędzy plemionami. Z wiekiem a także z zapotrzebowaniem oraz z zainteresowaniem, muzyka stawała się nie tylko popularna, lecz też wynaleziono wszelakie gamy instrumentów o różnych brzmieniach, przez co powstawały różne gatunki muzyczne, które posiadały swój odrębny i jednocześnie uniwersalny charakter. To samo stało się z metodami „uchwycenia” tej melodii, poczynając od najstarszego – czyli przekazywanie z pokolenia na pokolenie – powstania płyt winylowych, kaset magnetowidowych, aż w końcu do przenośnych urządzeń i plików w formacie mp3 i programów, w których mogą być odczytywane.

Jednak, w większości, w piosenkach razem z melodią znajdował się także głos ludz-

ki. Teksty piosenek - jak i instrumenty – były coraz bardziej udoskonalone, zaś ich rola była taka, aby wywoływać u słuchacza – zależnie od potrzeb – odpowiednie zachowania emocjonalne. Do śpiewania potrzebne były oczywiście osoby o niecodziennej barwie głosu.

Technologia wciąż idzie do przodu, z czego powstają przeróżne urządzenia – skupmy się na przemyśle muzycznym - nowe głośniki, mikrofony, programy do nagrań i korektowania, to wszystko wciąż się rozwija, aż do momentu powstania czegoś, co stało się – jeszcze w końcówce XX wieku powiedzmy – niemożliwe. Wirtualni wokaliści inaczej zwani Vocaloidami.

Vocaloid jest to syntezytor śpiewu stworzony przez firmę Yamaha. Pozwala użytkownikowi na tworzenie przebiegów śpiewu przez wpisywanie tekstu, który ma zostać zaśpiewany, oraz melodii. Z czasem powstały szeregi usprawnień oraz bardziej realistyczne brzmienia głosu, dzięki temu powstały różne charakterystyki tych „wokalistów”. Każdemu z tych głosów dana została reprezentująca go postać w stylu anime, a także specyfikacje takich jak wiek, wzrost, waga i styl muzyki, który jakoby „preferują”, a do którego najbardziej się nadają.

Ten innowacyjny i dosyć ciekawy pomysł, w Azji stał się tak popularny, że powoli zaczyna spychać w tył żywych artystów i historię mu-

zyki. Powolnie ten wytwór zaczyna wylewać się z granic tamtego kontynentu i rozprzestrzenia się także na resztę świata. Jakby dokładniej się temu przyjrzeć, to za tą sprawą jest tyle samo zwolenników, jak i przeciwników. Niektórzy mówią, że to jest duży krok w przyszłość nie tylko dla przemysłu technologicznego, ale także i muzycznego. Jeszcze inni uważają, że przez takie wybryki ludzkość zostanie wyparta i opanowana przez ich wytwór, przy czym to technologia będzie nimi rządzić.

Na początku myślicie sobie, że te postacie bez życia nie mogą zastąpić chodzących po ziemi, doświadczonych artystów. Ta opinia jednak z czasem się zmienia a coraz więcej osób zagłębia się w te sztuczne dźwięki. Co ciekawe Vocaloidy od strony marketingowej, już zdążyły zarobić wiele milionów, dowodem jest to, że już teraz można kupować przeróżne gadżety z podobiznami tych wirtualnych piosenkarzy. Co o tym sądzicie? Czy warto dać szansę tej technologii, aby mogła spokojnie wytwarzać swoją melodię dla – już istniejących – fanów? Czy robić wszystko, aby temu zapobiec i – powiedzmy teoretycznie – uratować dzisiejszych naszych gwiazd muzycznych?

Odpowiedzcie sobie sami.

*Dawid Wronka
Budownictwo*

Poezja

zamierzchła część kultury, czy forma wyrażania uczuć współczesnej młodzieży?

Ty im, czarowna dziewico słońca,
Nim śmierci doświadczą chłódów,
Za życie męczarń - światłość bez końca
Ukażesz z dala w promieniach słońca,
Poezjo! Wiaro narodów!

Tak o poezji pisał Teofil Lenartowicz w „Wierszu o poezji”. Czy i teraz poezja jest dla młodych, nowoczesnych ludzi światłem i źródłem prawd o życiu?

W erze komputerów, portali internetowych i postępującej informatyzacji życia, szukam miejsca na poezję i sztukę wyższą. Zastanawiam się, czy ktoś z moich rówieśników czyta poezję? A może samemu ją tworzy? Odpowiedzi szukam wśród studentów. Zaskoczeni odpowiadają, że nie mają czasu na zwykłą książkę, a poszukiwanie poezji z historycznym przesłaniem to dla nich tak odległe, jak odległość Ziemi od najdalszej galaktyki we Wszechświecie. Z czasów licealnych wyniosłam jednak doświadczenia pozwalające na małą nadzieję związaną z wrażliwością ludzką. Młodzież pisze wiersze. Czasami są to rymowanki na miarę „Włazł kotek na płótek”, a czasem są to wiersze, wzbudzające nieznanne uczucia i powodujące wzruszenie i kołatanie serca. Są przepiękne erotyki, apele do miłości, rozległe opisy śmierci, wojny i nieszczęścia. Wbrew pozorom świat nastolatków, młodzieży, studentów, nie jest taki mdły i bez wyrazu jak wszystkim się wydaje. Nie wszyscy studenci są maszynkami do nauki i imprezowiczami z czapką popularności na głowie. Zdarzają się cudne perełki o wspaniałym zmyśle i wycuciu, którzy zwykłą tacę z pomarańczami opiszą tak, jakby na tej tacy rozgrywał się największy dramat życia ludzkiego. Największym zaskoczeniem są dla mnie ludzie, którzy w pierwszym odruchu mówią że nie mają na to czasu, a po dłuższej rozmowie okazuje się, że piszą

od wielu lat. Piszą wiersze jak Tuwim, albo jak Szymborska.

I znów jest w czym wybierać. Tak jak pisało niegdyś poezję „ku pokrzepieniu serc”, tak teraz pisze się poezję o bieżących sprawach: o szybkim rozwoju techniki i świata, w którym człowiek nie może się odnaleźć, o nieśmiałości i niezdolności do pokonywania przeszkód, o złym stanie otaczającego Nas świata naturalnego. Pisze się o dorastaniu, o szybkim wchodzeniu w dorosłość, o problemach z uzależnieniami, o przestępstwach, o życiu codziennym i niecodziennych zdarzeniach. Ludzie młodzi piszą o własnych doświadczeniach, o doświadczeniach innych ludzi, zasłyszanych lub podejrzanych. I nagle okazuje się, że świat nie

jest tak całkiem nudny i bezuczuciowy. Okazuje się, że ludzie oprócz tego, że twardo stąpają po ziemi, są marzycielami i bujają w chmurach, są wrażliwi na krzywdę i niesprawiedliwość.

Co wpływa na taki stan rzeczy? Dlaczego ludzie piszą wiersze? Możliwe, że jest to wynik postępującej masowo występującej choroby umysłowej, a może odłączenia się od swej maszynowej i schematycznie myślącej świadomości. Jest to jednak znak, że ludzie są wgłębi duszy poetami i wrażliwcami, mają problemy, które są jednakowo ważne bez względu na płeć, wiek, kolor skóry i wykonywany zawód. Więc czytamy, piszmy i bądźmy wrażliwi.

Karolina Miszczuk, Budownictwo

Od zarania dziejów nierozłączną częścią istnienia ludzkości było przekazywanie swoim potomnym opowiadań o przodkach, a także o niezwykłych wydarzeniach z tamtych czasów. Jednak nie tylko te historie, o bohaterskich czynach i niektórych o szczęśliwym zakończeniu były przekazywane, ale także te, których opowiadanie powodowało u słuchaczy strach i niepokój. Od setek pokoleń człowiek bał się tego, czego nie mógł zrozumieć, a także tego, czego nie mógł sobie wyobrazić, pomimo, że ludzka wyobraźnia nie zna granic, jednak ten niezwykły dar mógł bez problemu stworzyć takie mroczne historie, że potrafił zaprzeć się samego siebie.

W tych mrocznych opowiadaniach ludzie opisywali wszelakie nieludzkie istoty, demony z bram Hadesu, a także niespokojne duchy poległych oraz swoich przodków, którzy czuwalili nad swoimi dziećmi – mowa tutaj o dzisiejszych aniołach. Niektórzy ludzie uważają, że bojąc się czegoś czują się lepiej, ponieważ wtedy wiedzą, że żyją... Czują, jak ich ciało i umysł zaczyna funkcjonować na pełnych obrotach – nazywają to adrenaliną. Te wszystkie opowiadania – te dobre i złe – pozostawały w pamięciach i były przekazywane z pokolenia na pokolenie, aż do czasów dzisiejszych. Z czasem pojawił się Internet i w mgnieniu oka wszystko rozprzestrze-

niło po całym świecie. Miłośnicy takich historii zaczęli sami wymyślać swoje i dzielić się z innymi, z czasem nazywali je wszystkie jednoznacznie, Creepypasty.

Creepypasta to straszna historia, która ma wywoływać u czytającego wrażenie, że to co jest w niej napisane zdarzyło się naprawdę. Często do creepypast są dołączone zdjęcia (częściej), a także filmy (rzadziej spotykane). Historie te posiadają szeroką gamę tematyczną, zaczynając od niespokojnych duchów: na przykład „Stacja Kisaragi”, koszmarnych istotach: „Slenderman”, o tajemniczych sektach: „Fundacja Martwych Dzieci”, kończąc na wszelakich rytuałach i grach z nadprzyrodzonymi istotami: „The Midnight Game”. Istnieją także takie, które opowiadają o różnych przeklętych grach, plikach w różnych formatach – czy to zdjęcie smile.dog, czy filmiki np. „666.avi” – a nawet strony internetowe jak na przykład „Blind Maiden”. Popularność tych opowieści, jest tak wielka, że do dzisiejszego dnia powstawiają filmy na

ich podstawie, gry komputerowe a także portale społecznościowe, gdzie odnajdują się ludzie o takich zainteresowaniach. Szybko stało się to jedną wielką internetową popkulturą, która w dzisiejszych czasach posiada niezliczoną liczbę takowych wirtualnych mikro grup.

Podsumowując, od momentu istnienia człowieka, mroczne rytuały, historie o potworach i tym podobne, stają się nieodłączną częścią naszego życia. Ponieważ jak każda istota na ziemi musi być pod wpływem stresu, poczuciu braku bezpieczeństwa, ponieważ bez tego człowiek nie funkcjonowałby normalnie. Czy jednak tylko to jest przyczyną lubowania się ludzkości w tego typu opowieściach? Co powoduje, że ludzie Igną do przerażających opowieści? Niezbadana zagadka strachu jest tajemnicą każdego z Nas.

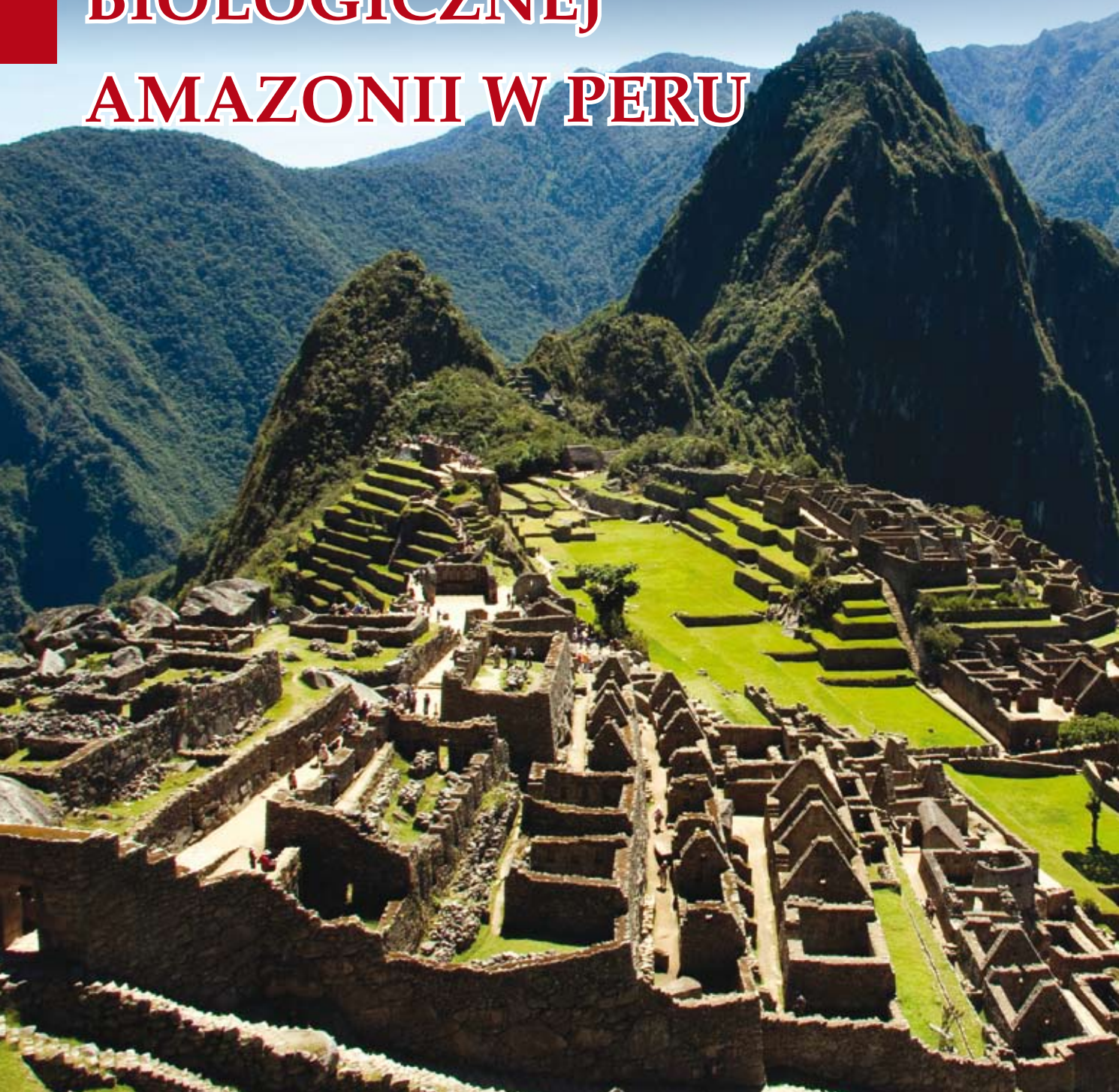
*Dawid Wronka
Budownictwo*

Creepypasty

Nowy rodzaj popkultury

CZYNNIKI EKONOMICZNE WPŁYWAJĄCE NA OCHRONĘ RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ AMAZONII W PERU

Machu Picchu

Bioróżnorodność Peru jest jedną z głównych cech środowiska przyrodniczego i jednym z głównych filarów gospodarki narodowej. W kraju tym: 99% połowów zależy od zasobów wodnych, 65% produkcji rolnej jest oparta na rodzimych zasobach genetycznych, 95% hodowli opiera się na naturalnych pastwiskach, 99% przemysłu leśnego opiera się na lasach i gatunkach endemicznych. Z Peru wywodzą się nasze ziemniaki i pomidory. Aktualnie znajduje się tam około 150 gatunków dzikich ziemniaków oraz 15 odmian pomidorów. Są to produkty, które z obszaru tego kraju rozprzestrzeniły się na cały świat. Na bogactwo flory składa się 25000 gatunków roślin, z czego 4400 rodzimych gatunków roślin o znanych zastosowaniach. Z tego można wyróżnić 782 gatunki o właściwościach odżywczych, 1300 gatunków roślin leczniczych i około 1600 gatunków roślin ozdobnych. Część z tych roślin posiada właściwości, które umożliwiają zastosowanie ich do celów aromatycznych czy kosmetycznych. Peru zajmuje pierwsze miejsce na świecie pod względem uprawy rodzimych gatunków roślin (128). Kraj posiada także niezwykle bogatą faunę. Zajmuje pierwsze miejsce na świecie pod względem ilości gatunków ryb (około 2000 gatunków morskich i słodkowodnych, 10% w skali światowej). Jest drugi pod względem ilości gatunków ptaków (1736 gatunków) i trzeci pod względem ilości gatunków płazów (332 gatunków) i ssaków (460 gatunków). Zajmuje też piąte miejsce w ilości gadów (365 gatunków). W sumie Peru jest jednym z najważniejszych krajów pod względem występowania endemicznych gatunków roślin i zwierząt, występują tu co najmniej 6288 gatunki, z czego 5528 to flora, a 760 to fauna. Peru posiada bogate ekosystemy: znajdują się tu 84 rodzaje biosfery, 17 ze 104 istniejących na świecie ma charakter przejściowy. Znajduje się tam osiem stref biogeograficznych i trzy duże zlewnie rzek, zawierające 12201 jezior i zbiorników wodnych, 1007 rzek oraz 3044 lodowców. Znajdują się tu też ekosystemy ukształtowane przez pustyńne wybrzeże, pas wysokogórski z lodowcami oraz rozległa i zróżnicowana dżungla amazońska, które są naturalnymi siedliskami różnych gatunków flory i fauny peruwiańskiej.

Na stan różnorodności biologicznej w Peru wpływ ma wiele różnych czynników o charakterze ekonomicznym, w tym głównie rozwój gospodarki przemysłowej oraz techniki stosowane w rolnictwie. Kluczowe znaczenie ma też rozwój infrastruktury i rabunkowa eksploatacja złóż.

Rezerwat Narodowy Paracas

Rezerwat Narodowy Titicaca

Kompleks inkaskich kamiennych murów Sacsayhuamán

Na ludność kraju składa się co najmniej 46 grup etnicznych, w ramach których wyróżnić można 14 grup językowych. Większość rodzimych grup etnicznych (42) znajduje się na terenie Amazonii. Flora i fauna w Peru oraz występujące tu ekosystemy są zagrożone głównie przez wydobycie ropy naftowej i górnictwo, między innymi złota. Rozrastające się osiedla miejskie i uprawa „Koki” stanowią największe źródło skażenia środowiska. Wielkim problemem są też zróżnicowania ekonomiczne i społeczne będące źródłem braku stabilności i niepokojów społecznych.

Żadne z ośmiu największych miast Amazonii peruwiańskiej nie posiada oczyszczalni ścieków. Tartaki i inne zakłady przemysłu leśnego odprowadzają odpady bezpośrednio do rzek lub je palą. Porty i żegluga rzeczna są źródłem zanieczyszczenia wód smarami i olejami. Brak ziem uprawnych, przemoc lat osiemdziesiątych XX wieku i nowe trendy religijne przyczyniły się do masowej migracji andyjskiej ludności rolniczej, zarówno do miast jak i na tereny słabiej zaludnione. Według danych oficjalnych do 2000 roku deforestacja objęła 9.600.000 hektarów lasów tj. 12,6% całkowitej powierzchni Amazonii tego kraju. Obecnie 80% wylesionego obszaru (5,5 mln hektarów) jest w stanie zaniedbania, pozostałe 20% użytkowana jest w formie niskoproduktywnego rolnictwa i hodowli bydła. Wszędzie spotyka się uprawę koki i nadmierną eksploatację lasów. Kontaminacja rzek jest spowodowana nie tylko przez osiedla miejskie, ale również przez odpady powstałe w trakcie produkcji Kokainy, w której stosują się dużą ilość chemikaliów.

Szczególnie ujemny wpływ na środowisko i bioróżnorodność ma wydobycie ropy naftowej i nielegalne górnictwo. Wyciek ropy z przedsiębiorstwa Pluspetrol z 400 ba-

Świątynia Słońca w Cuzco

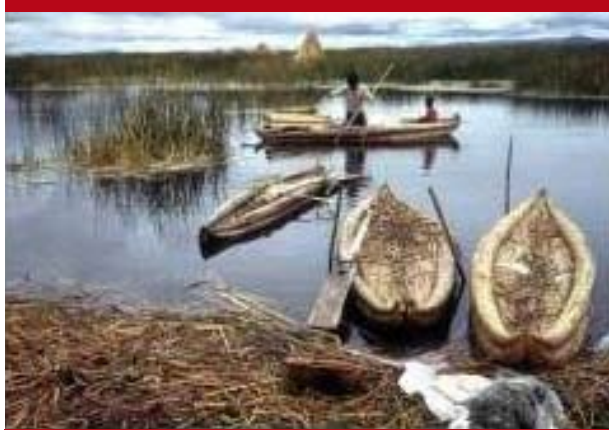
ryłek (po 159 litrów każda) do rzeki Maranon 19 czerwca 2006, spowodowało skażenie wody olejami przekraczające tysiące razy limit dopuszczalny. Wtedy 4000 tubylców i metysów w sercu Amazonii peruwiańskiej zostało poszkodowanych.

Największe trwałe skażenie naturalnych ekosystemów Amazonii peruwiańskiej jest spowodowane przez przemysł naftowy i przez nielegalne wydobycie złota. Zjawiska te najintensywniej obserwowane są na terenie dżungli rejonu amazońskiego Madre de Dios. Wielce szkodliwe znaczenie ma też nielegalny handel i przemyt flory i fauny. W wyniku tej działalności następuje selektywne wyniszczanie gatunków w celach komercyjnych.

Masowe wyniszczanie środowiska spowodowane wydobyciem drewna i migracyjnym rolnictwem, powoduje deforestację 300 000 hektarów rocznie, co prowadzi do wyniszczenia flory, między innymi storczy-

ków, i różnych przedstawicieli fauny. Problemy związane z zachowaniem bogactwa bioróżnorodności Peru stają się przedmiotem zainteresowania rządu, władz lokalnych i organizacji pozarządowych. Problem został zauważony przez rząd, który opracowuje strategie zapobiegawcze i rekultywację. Powoływane są też agencje ochronne Amazonii i osad tubylców z zamiarem zachowania różnorodności biologicznej. Jedną z ważnych decyzji w tym względzie było stworzenie Ministerstwa Ochrony Środowiska.

Ministerstwo to utworzone zostało w maju 2008 r. na podstawie ustawy, która ustaliła instytucje na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Celem ministerstwa jest konserwacja środowiska, aby zapewnić zrównoważone, odpowiedzialne, racjonalne i etyczne korzystanie z zasobów naturalnych, ma to przyczynić się do integralnego rozwoju społecznego, gospodarczego

i kulturalnego ludzkości, w stałej harmonii z otoczeniem, tym samym zapewniając obecnym i przyszłym pokoleniom prawo do życia i rozwoju.

Proces tworzenia stref Ekonomicznych i Ekologicznych stał się narzędziem planowania terytorialnego uwzględniającego potrzeby ochrony bioróżnorodności. W czterech amzońskich rejonach Peru, do których zalicza się Amazonas, San Martin, Loreto i Ucayali ważną i nie zawsze korzystną rolę odgrywają koncesje udzielane wielkim organizacjom gospodarczym. W sumie w koncesję oddano 7,5 milionów hektarów co stanowi ok. 10% całkowitej powierzchni dżungli. Większość terenu została oddana bez uwzględnienia zasad obowiązujących w Strefach Ekonomicznych i Ekologicznych.

Szczególnie ważne stają się przestrzeganie norm ochrony środowiska przez prywatnych przedsiębiorców. Dotyczy to m.in. sektora rybołówstwa. W sektorze rybołówstwa Amazonii sklasyfikowano ponad 2000 gatunków ryb, a łowi się tu około 280 gatunków ryb. Konsumpcja roczna wynosi ok. 250000 ton. Szczególne wysokie spożycie ryb jest w prowincji Iquitos zamieszkałej przez 300.000 mieszkańców, gdzie konsumpcja roczna mięsa wołowego w tym mieście wynosi nie więcej niż 1000 ton, a ryba około 14.000 ton. Ryby łowi się w wodach naturalnych i zbiornikach sztucznych. Hodowla ryb rodzimych w celach komercyjnych rozpoczęła się w latach 70-tych.

Rozmieszczenie biologiczne flory jest wielce zróżnicowane. Oprócz pozyskiwania drzew naturalnych wprowadza się uprawy hodowlane. Hodowla storczyków i roślin leśnych ma na celu ochronę największego banku nasion storczyków, jaki znajduje się w Amazonii. Szczególnie zagrożonym gatunkiem jest Rodzina Orchidaceae. Zagrożenie to wynika z selektywnego wyniszczania

naturalnych gatunków, masowego wyniszczania środowiska, spowodowanego pozyskiwaniem drewna i migracyjnym żarowym rolnictwem. Ochrona poszczególnych gatunków musi być wmontowana w ochronę przyrody i jej produkcyjne wykorzystanie. Jako metodę ochrony środowiska In situ stworzono fermę motyli i ptaków. Prowadzi się ochronę gatunków endemicznych w parkach i rezerwach państwowych, a także w posiadłościach prywatnych.

Podjęmowane są regulacje dotyczące żywych zwierząt do badań naukowych w parkach zoologicznych. W końcu ubiegłego wieku podjęto interesującą inicjatywę wyceny peruwiańskiej przyrody. Racz, autor tej koncepcji zaproponował, że każde zwierzę na wolności będzie miało wartość nominalną, przypisaną do każdego gatunku z uwzględnieniem jego rzadkości występowania, piękna i ceny rynkowej, a także innych czynników. Ogólnie w Amazonii peruwiańskiej istnieje wiele gatunków mających zastosowanie w tamtejszej kuchni regionalnej. Tym bardziej potrzebne są skuteczne regulacje ochronne w tej dziedzinie.

Ważnym problemem jest bioróżnorodność Peru w kontekście handlu międzynarodowego. W warunkach globalizacji umowa dotycząca wolnego handlu pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i innymi krajami a Peru może być korzystna pod warunkiem zachowania etyki w zakresie współpracy naukowo-technicznej. Umożliwi to rozwój nowatorskiej działalności produkcyjnej w sektorach rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i przemysłu, zwłaszcza w produkcji ekologicznej, w zarządzaniu lasami Amazonii, w akwakulturze, deforestacji i ekoturystyce. Taka inicjatywa, przyniosłaby inwestycje warte 3.700 milionów dolarów w ciągu 10 lat, wygenerowałyby dodatko-

we środki dewizowe na około 13 milionów dolarów rocznie, a ponadto 1,7 milionów stałych miejsc pracy.

W kontekście międzynarodowym ważnego znaczenia nabiera zrównoważona turystyka. Turystyka zagraniczna Peru rozwija się w trzech kierunkach: ekoturystyka, turystyka przyrody i turystyka przygody, szczególnie tam gdzie są generowane korzyści dla lokalnej społeczności.

Ciągle obecna w Peru niezakłócona przyroda, zabytki archeologiczne, zdobywanie nowych doświadczeń, kontakt z odmiennymi kulturami, obserwacja flory i fauny oraz aktywność fizyczna są główną motywacją dla turystów przybywających z innych krajów i regionów.

WNIOSKI:

Wykorzystanie zasobów przyrodniczych i wzrost gospodarczy Peru musi nadal spełniać potrzeby współczesności bez naruszania zasobów naturalnych peruwiańskiej Amazonii. Potrzebne jest więc wdrożenie koncepcji zrównoważonego rozwoju. Rolnictwo ekologiczne jest faktyczną alternatywą do wdrażania zrównoważonych systemów produkcji w celu rehabilitacji ziem zdegradowanych.

Promowanie ochrony i funkcjonalne zarządzanie różnorodnością biologiczną jest kluczową strategią w utrzymaniu stabilności ekosystemów i lokalnych społeczności. Turystyka kulturalna, ekologiczna i naukowa powinny być promowane w celu harmonijnego rozwoju peruwiańskiej Amazonii.

Opracowanie przygotował na podstawie wykładu

*prof. Vincente Marino Castaneda Chavez
Rektora Uniwersytetu w Chachapoyas, Peru,
prof. zw. dr hab. Mieczysław Adamowicz.*

Sprawozdanie z I Międzynarodowej Konferencji Naukowej

„Medycyna ratunkowa i służby ratownicze w sytuacjach zagrożenia życia”

W dniach 25-26 września 2013 roku w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej odbyła się I Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Medycyna ratunkowa i służby ratownicze w sytuacjach zagrożenia życia” oraz warsztaty szkoleniowe nt. „Nowe techniki w ratownictwie medycznym”. Inspiratorem i organizatorem konferencji był Zakład Ratownictwa Medycznego Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej.

Honorowy patronat nad konferencją objął prof. dr hab. n. med. Adam Nogalski, Konsultant Wojewódzki w dziedzinie medycyny ratunkowej. Nad organizacją i przebiegiem konferencji czuwał Komitet Organizacyjny pod przewodnictwem dr n. med. Anny Ślifirczyk.

Celem konferencji była wymiana poglądów oraz doświadczeń w zakresie działań ratowniczych w nagłych zagrożeniach życia.

Konferencję otworzył prof. zw. dr hab. dr h.c. Mieczysław Adamowicz. Obrady toczyły się w 3 sesjach tematycznych:

1. Postępowanie ratownicze w nagłych zagrożeniach zdrowotnych;
2. Ratownictwo medyczne w wypadkach masowych i katastrofach;
3. Ratownictwo medyczne w warunkach taktycznych.

W pierwszym dniu konferencji zaprezentowano doniesienia związane z ratownictwem medycznym w wypadkach masowych i katastrofach. Wiele miejsca poświęcono także zagadnieniom dotyczącym ratownictwa medycznego w warunkach taktycznych.

W drugim dniu z dużym zainteresowaniem uczestników konferencji spotkały się warsztaty nt.:

1. Postępowanie ratownicze w porodzie nagłym;
2. Obsługa urządzenia do kontroli bieżącej jakości prowadzonej resuscytacji krążeniowo-oddechowej – Tru-cPR;
3. Wkłucie doszpikowe BIG – I.O.;
4. Obsługa urządzenia do mechanicznej kompresji klatki piersiowej;
5. Obsługa pompy insulinowej;
6. Nurkowanie swobodne elementy ratownictwa i zasady użytkowania sprzętu nurkowego.

Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem środowiska naukowego, ratunkowego oraz służb mundurowych, a poruszone tematy wywołały konstruktywną dyskusję.

*dr n. med. Anna Ślifirczyk
mgr Martyna Krukowska*

W kolejnym numerze obszerna relacja z Mikołajkowych Zawodów w Wyciskaniu Sztangi Leżąc o Puchar Prezesa AZS PSW

Sponsor AZS PSW:

FUNDACJA STEFCZYKA

PSW W BIAŁEJ PODLASKIEJ

Stawiamy na przyszłość!

REKRUTACJA 2014/2015

STUDIA MAGISTERSKIE • INŻYNIERSKIE • LICENCJACKIE • PODYPLOMOWE

- BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
- BUDOWNICTWO
- EKONOMIA
- FILOLOGIA ANGIELSKA, ROSYJSKA
- FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ
- FIZJOTERAPIA
- GOSPODARKA PRZESTRZENNA
- INFORMATYKA
- INŻYNIERIA GEOLOGICZNA - **NOWOŚĆ!**
- MECHANIKA I BUDOWA MASZYN
- PEDAGOGIKA
- PIELEGNIARSTWO
- RATOWNICTWO MEDYCZNE
- ROLNICTWO
- SOCJOLOGIA
- TURYSTYKA I REKREACJA
- ZARZĄDZANIE
- ZDROWIE PUBLICZNE

**ZAPEWNIAMY BEZPŁATNĄ
KOMUNIKACJĘ MIEJSKĄ!**

www.pswbp.pl

ul. Sidorska 95/97, 21-500 Biała Podlaska
tel. 83 344 99 30, rekrutacja@pswbp.pl